

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERSITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Novela loterijního zákona, její klady, zápory a dopad na herní průmysl

Amendment to the Lottery Act, the pros and cons and the impact on the gambling industry

Student: Ondřej Vala

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Damian Czudek

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra práva

Zadání bakalářské práce

Student:

Ondřej Vala

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6208R011 Ekonomika a právo v podnikání

Téma:

Novela loterijního zákona, její klady, zápory a dopad na herní průmysl
Amendment to the Lottery Act, its Pros and Cons and the Impact on the
Gambling Industry

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Vývoj loterní právní úpravy a hazardu od roku 1918 po současnost
 3. Nová právní úprava podnikání v oblasti herního průmyslu
 4. Klady a zápory novely
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

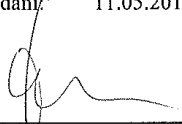
- DVOŘÁK, Tomáš. *Zákon o loteriích a jiných podobných hrách: s poznámkami a souvisejícími předpisy*. 2. vydání. Praha: Linde, 2006. 176 s. ISBN 80-7201-638-5.
MALAST, Jan a Jiří RAJCHL. *Soudní judikatura v oblasti herního práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. 460 s. ISBN 978-80-7380-062-8.
Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1918-1937.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Damian Czudek**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že

- byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce.
- souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. 5.2012

Ondřej Vala

jméno a příjmení studenta

Poděkování

Rád bych poděkoval svým blízkým, kteří mi poskytovali podporu při zpracovávání této práce. Na tomto místě bych rovněž rád poděkoval vedoucímu své bakalářské práce Mgr. Damianu Czudkovi za jeho cenné rady, vstřícný postoj, podněty a připomínky.

Obsah

Obsah.....	3
1. Úvod	4
2. Vývoj loterní právní úpravy a hazardu od roku 1918 po současnost.....	7
2.1. Kasina ve světě.....	7
2.1.1. Anglie	7
2.1.2. Francie	8
2.1.3. Monaco – Monte Carlo.....	10
2.2. Výherní automaty ve světě	11
2.3. Kasina v Čechách	14
2.3.1. Karlovy Vary – nejstarší město hazardu u nás	14
2.3.2. Praha.....	15
2.4. Výherní automaty v Čechách	17
2.5. Právní úpravy her, loterií a sázek v historii	18
3. Nová právní úprava podnikání v oblasti herního průmyslu.....	22
3.1. Původní znění zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách platné od 18. května 1990	22
3.2. Základní charakteristika právní úpravy loterií a jiných podobných	24
3.2.1. Hra	24
3.2.2. Sázka	25
3.2.3. Loterie	26
3.2.4. Účastník loterie a jiné podobné hry	27
3.2.5. Provozovatel loterií a jiných podobných her	28
3.2.6. Výhra	29
3.3. Zásadní změny v zákoně o loteriích a jiných podobných hrách platné od 1. 1. 2012	29
3.3.1. Sjednocení výše odvodu na veřejně prospěšné účely	30
3.3.2. Transparentnost vlastnických struktur podnikatelských subjektů	30
3.3.3. Omezení zneužívání povinných odvodů na veřejně prospěšné účely	30
3.3.4. Sankce za porušení zákona	31
3.3.5. Větší práva obcím při povolování a zakazování hazardních her	31
3.3.6. Doba platnosti herních povolení	32
3.3.7. Videoloterní terminály budou zpoplatněny stejně jako VHP	33
3.3.8. Znemožnění zahraničním subjektům podnikat na českém loterijním trhu	33
3.3.9. Zákaz propagace a reklamy subjektů bez platné licence	34
3.3.10. Zařazení pokeru mezi hazardní hry	35
3.3.10.1 Je poker dovednostní hra?	35
3.3.10.2 Mariáš hazard ano či ne?	36
4. Klady a zápory novely	38
4.1. Klady	38
4.1.1. Větší práva obcím	38
4.1.2. Více financí obcím	38
4.1.3. Zvýšení příjmu státního rozpočtu	39
4.1.4. Regulace hazardu	39
4.2. Zápory	39
4.2.1. Novela nezaručuje volný pohyb kapitálu a služeb	39
4.2.2. Diskriminuje zahraniční podnikatelské subjekty	40
4.2.3. Méně financí pro sport a kulturu	40
4.2.4. Likvidace drobných podnikatelských subjektů (pokerových klubů).....	41
5. Závěr.....	42
6. Seznam použitých pramenů.....	44
6.1. Monografie	44
6.2. Elektronické prameny.....	44
6.3. Právní předpisy a judikatura	47

1. Úvod

Téma novely loterního zákona a herní problematiky jsem si vybral, protože je to téma aktuální a dotýká se široké veřejnosti. Z ekonomického hlediska se jedná o zajímavou oblast, která by mohla přinést tolik potřebné prostředky na sport, kulturu a rozvoj mládeže. Právní úprava je však velmi mladá a za poslední dvě desítky let zatím neustálená. Herní průmysl je navíc dynamicky se rozvíjícím odvětvím a provozovatelé stále vymýšlejí nové důmyslnější způsoby hry a na ty často zákon nemyslí. Proto jsem se rozhodnul detailně prozkoumat a pochopit novou právní úpravu v oblasti loterií a sázek.

Cílem práce je hledat souvislosti mezi vývojem herního průmyslu, právní úpravou a společností, v koloběhu dějin. Zmapovat prameny právní úpravy hazardu v České republice a porozumět tomu, co předcházelo vzniku stávajících zákonů. Dále najít stěžejní změny, které přinesla novelizace platná od 1. 1. 2012, snažit se jim porozumět a analyzovat dopad na občany a podnikatele. V závěru práce se pak pokusíme upozornit na případné nedostatky, které novelizace loterního zákona přinesla a také vyzvedneme body, které jsou přínosné a v dosavadní právní úpravě chyběly.

Již od pradávna lidé v hazardních hrách nalézali vzrušení a vidinu rychlého zbohatnutí. Sázky na výsledek nahodilých událostí je provázeli od samého počátku. První zmínky o hazardních hrách můžeme nalézt v starém Řecku, Egyptě a antickém Římě. Hazardní hry se vyskytují ve většině známých kultur, liší se pouze postoj, jakým se snažili vládci či panovníci hazard regulovat, případně ho využít ve svůj prospěch.

Jako první využil hazardu (konkrétně číselné loterie) římský císař Nero. Uspořádal loterii s peněžitými výhrami, aby naplnil prázdnou státní kasu a povedlo se. Podobnou metodu „lepení“ státního rozpočtu s oblibou využíval i „král Slunce a Francie“ Ludvík XIV. Který by bez příjmů z loterie zajisté nemohl financovat svůj honosný, bohatý a okázalý královský dvůr.¹

Hazard a hry jsou velmi úzce spjaty především s vývojem peněz a peněžního hospodářství. V etapách, kdy Evropané měli dostatek mincovního kovu z bohatých

¹ BUKAČ. Kde a jak vyhrát peníze [01.02.2008]. Dostupný z: <http://www.mesec.cz/clanky/kde-a-jak-vyhrat-penize/>.

Amerických nalezišť, vzkvétal také hazard a hry. S rozvojem této lidské vášně vznikají také první pokusy hazard a hry regulovat.

V zásadě existují dva základní postoje k regulaci hazardu.

První postoj nahlíží na hazard a hry jako na nemorální, zkaženou a pro lidstvo nebezpečnou zábavu. Politické špičky se proto zasazují o striktní a důsledný zákaz všech forem hazardu. Hazard je však natolik fascinujícím lákadlem pro miliony lidí na celém světě, že jakékoli pokusy o naprostou likvidaci tohoto odvětví ztroskotají dříve, než začnou a prosadí-li vláda částečný nebo úplný zákaz těchto aktivit nevznikne z toho nic dobrého. Hazard uchopí do svých rukou podsvětí a všechn zisk skončí v kapsách mafiánů a kriminálních živlů. Hazard a hry s ním spojené jsou jednoduše neotřesitelným fenoménem. Snahy o úplný zákaz hazardu byly v historii prosazovány především v USA. Některé státy unie však k zákazu hazardu nepřistoupily, vznikl tak prostor k založení měst jako Las Vegas nebo Atlantic City. Ani Asie nezůstává pozadu, rychle rostoucí ekonomika a stále větší počet lidí toužících po vzrušení stojí za vznikem nové Mekky asijského hazardu v čínském Macau. Právě tato bývalá portugalská kolonie je dnes považována za nové světové centrum hazardu.

Druhý postoj na hazard nahlíží jako specifickou formu podnikání, která je však při dodržení zákonem stanovených podmínek a norem legální formou zhodnocení vloženého kapitálu. Tento liberálnější postoj zastává většina států v Evropě, nevyjímaje Českou republiku. V posledním roce jsme však mohli pozorovat vlnu odporu ze strany českých zákonodárců, kterým se nelíbilo, že nemají kontrolu nad fenoménem dnešní doby. Tím se bezesporu stala karetní hra Texas Hold'em poker, která si po celém světě našla miliony fanoušků a zapálených hráčů. Zákonodárcům se nakonec podařilo prosadit návrh, ve kterém byl tento fenomén značně omezen, ale o novele tohoto zákona a jejím dopadu jak na podnikatelské subjekty, tak na běžné občany budu psát až v dalších kapitolách této práce.

Jelikož však sázky, hry a hazard obecně tvoří významný prvek tržní ekonomiky České republiky je, dle mého názoru, nutné věnovat jim zvýšenou pozornost. V této práci se pokusím zmapovat vývoj loterijního zákona v českém právním systému. Pokusím se popsat jaký teoretický a reálný dopad má právě schválená novela loterijního zákona na podnikatelské subjekty. A v neposlední řadě také dopad na řadové občany České republiky, kteří na první pohled nemají s novelou loterijního zákona nic společného. Protože jednoduše ne každý občan našeho státu je zapálený sázkař nebo milovník karetních turnajů o peníze. Ale na pohled druhý zjistíme, že novela mohla mít dalekosáhlý dopad z důvodu rozporu s právním

systemem Evropské Unie. A sta milionové pokuty hrozící České republice by museli zaplatit všichni daňoví poplatníci, tedy řadoví občané.

2. Vývoj loterní právní úpravy a hazardu od roku 1918 po současnost

Lidé na celém světě se věnovali sázkovým hrám od pradávna, jiné to nebylo ani v české kotlině. Dokumentují to např. vykopávky v keltském opidu u Stradonic, kde byly nalezeny první primitivní hrací kostky.² V Českých zemích byly nejprve provozovány loterie věcné, od 18. století také první státem organizované loterie s peněžitými výhrami. Postupem času se tedy ustálil názor, že sázkové hry a loterie zakázat nelze. Touha široké veřejnosti po vidině rychlého zbohatnutí byla jednoduše silnější než moc zákonodárců. Začala tedy fáze řádné regulace, aby účast na sázkových hrách byla zakázána mladistvým a neměla tak negativní dopad na jejich mravní výchovu. Dalším důležitým aspektem bylo pravidelné placení daní, a také povinné odvody na veřejně prospěšné účely, jako je sport a vzdělání, čímž je částečně kompenzována skutečnost, že sázkové hry jsou společensky nepřínosné.

V této kapitole se budeme zabývat a zkoumat historii kasin, kasinových her a výherních automatů. Budeme zkoumat, co vedlo ke vzniku legendárních kasin na starém kontinentu i v dalekém zámoří. Nevynecháme ani tradiční resorty hazardní zábavy v naší zemi. Podíváme se na ekonomické a právní aspekty vývoje herního průmyslu a budeme sledovat vývoj právní úpravy tohoto specifického druhu podnikání. V samém závěru této kapitoly zmíníme také pohnuté osudy největších hráčů historie, mezi které patří řada umělců a významných státníků.

2.1. Kasina ve světě

2.1.1. Anglie

Anglie v 18. století zažívá obrovský rozmach herního průmyslu, a lidé prohrávali, mnohdy celý svůj majetek. Také proto je v roce 1793 vydán nový zákon, který zakazuje nejoblíbenější hry jako faro, Ace of Hearts a další. Hráči, kteří zákaz nerespektovali, se vystavovali pokutě ve výši 200 liber. Herní průmysl je však nezníčitelným odvětvím, a proto zákaz neměl valného účinku. Velký dopad měl tento nově vydaný zákon především na obyvatele lázeňského města Bath, které bylo anglickým centrem hazardu. Městu přinášely hazardní hry tolik finančních prostředků, že s jejich zákazem odjeli takřka všichni lázeňští

² Herní průmysl v Čechách. [online]. 2010 [cit. 7.11. 2010]. Dostupné z: <http://www.automaty-vyherni.cz/herni-prumysl-v-cechach/>

hosté. Jediným řešením tedy bylo obejít zákon a přilákat znova do města zástupy hráčů. Nash, tehdejší majitel tamního kasina, byl vynalézavý člověk. Hry jednoduše přejmenoval, v přesvědčení, že když se hra nejmenuje, tak jak je pojmenována v zákoně, není zakázána. Provozoval kasino dál a město prosperovalo. Stejným způsobem fungovalo tamní kasino mnoho let. Protiherní zákon se obcházel a svým způsobem všem, kromě samotných hráčů, přinášel značné finanční prostředky. Zisky byly tak vysoké, že úřady neměly snahu s nelegálními hrami bojovat.³

2.1.2. Francie

Další evropskou zemí, kde se herní průmysl a hazardní hry těšily velké oblibě, byla Francie. Především tedy Paříž, kde byla největší kumulace hráčů. Stejně jako v Anglii i zde byl boj hráčů, organizátorů a zákonodárců jednou nekonečnou epizodou. Zajímavou postavou vývoje herního průmyslu ve Francii se stal Gabriel de Sartine z policejního ředitelství. Tento úředník měl na starost pouze kontrolu a dozor nad hazardními hrami. Jedním z nejvýznamnějších počinů počátku jeho kariery bylo vydání ediktu, který stavěl mimo zákon především nejoblíbenější hru tehdejší doby biribi nebo boribi. Tato hra se v Paříži koncem 18. století nehrála pouze v salónech a hernách, ale také v hospůdkách, restauracích, klubech a mnohdy také přímo na ulici. Ke hře se používalo plátno, na kterém bylo 70 čísel, na toto plátno se umísťovali sázky a podle toho jakou kartičku s číslem bankéř vytáhl z pytlíku, to číslo na herním plánu vyhrávalo. Pokud padlo číslo 33-38 vše, co bylo vsazeno na herním plánu, bral bankéř. Pro pouliční biribi se používalo menší plátno pouze s 36 čísly, mělo nesporné výhody. Malé a skladné plátno se dalo totiž velmi dobře schovat před policií. I přes to, že pouliční hraní bylo trestáno extrémně přísnými tresty, hrálo se dál. Jak už bylo v této práci řečeno mnohokrát, hazard je nezničitelný. To si velmi dobře uvědomoval také Gabriel de Sartine, a proto nakonec tuto hru za splnění určitých podmínek povolil. Vznikly tak základy, na kterých později byla vybudována hra, kterou dnes najdeme v každém kasinu na celém světě. Tedy ruleta. Jednu z písemných památek, že se ruleta v Paříži hrála, najdeme v knize *La Théorie des Jeux de Hasard* P. N. Huyna (Paříž 1788). Hra je zde popsána jako

³ KASAL, Ivo. KASINA - svět napětí a zábavy - I. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobraz-new22ea.html?vyd=0203&par=clanky&id=11>

mísa se 40 štěrbínami, ve které rotuje kulička. Nejspíš se tedy nejednalo o ruletu, jak jí známe dnes, ale jistou podobu zde zajisté nalezneme.⁴

Nejznámějším a nejoblíbenějším podnikem mezi lety 1789 – 1837, se bezesporu stalo pařížské kasino Palais Royal. Nacházelo se v jednom celém palácovém bloku, sídlily zde čtyři herny nižší úrovně a nejčastěji se zde hrál předchůdce rulety a *trente-et-quarante*. Tento komplex byl natolik oblíbený, že denně ho navštěvovaly tisíce Pařížanů všech společenských vrstev. Příjem, který z tohoto kasina plynul do státní i obecní pokladny byl tak ohromující, že se vláda ani nepokoušela ho někdy zavřít. Dalšími známými podniky tehdejší doby byly hotely Géveres a Soisson, kluby Marivaux, Frascati a luxusní podnik Cercle des Etrangers, kde se scházeli především aristokraté, politici a generálové. V té době zastával post ministra vnitra Fouché a uvědomoval si, že je potřeba zřídit instituci, která by nad celým herním průmyslem měla dohled. Proto byl otevřen speciální úřad Ferme générale des jeux. Úředníci vybírali poplatky, kontrolovali pravidla a dohlíželi na uměřenost her.⁵

Netrvalo dlouho a vyskytly se první problémy. Ve 30. letech 19. století byl totiž byrokratický aparát natolik zkorumpovaný, že většiny úředníků se stali vášniví hráči a chorobní gambleři. Tím úplně přestala existovat regulace, kontrola a dohled nad herním průmyslem. Vše vyvrcholilo v roce 1836, kdy v Paříži byly tisíce osob, které prohrály celý svůj majetek, a které se pohybovaly se na okraji společnosti. Zasáhnout tedy musela poslanecká komora francouzského parlamentu spolu s Ludvíkem Filipem Orleánským a 17. června 1836 se usnesla na pevném datu, kdy budou v celé Francii do té doby legální hazardní hry zakázány. Stát se tak mělo 31. prosince 1837. Všechny podniky, kde se hrálo, měly být zavřeny, organizátoři trestně stíháni a hráči pokutováni.⁶

31. prosince se rozhořela hráčská horečka. Kluby a salóny byly přeplněné, všichni chtěli hrát. O půlnoci, kdy měly být kluby zavřeny, je nechtěli opustit. Majitelé a organizátoři museli povolát polici. Situace byla velmi vyhrocená. Před pařížským salónem Frascati se dokonce zastřelil hráč, který nestačil vyhrát zpět všechny peníze, které dlužil.

⁴ KASAL, Ivo. KASINA - svět napětí a zábavy - I. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobraz-new22ea.html?vyd=0203&par=clanky&id=11>

⁵ KASAL, Ivo. KASINA - svět napětí a zábavy - I. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobraz-new22ea.html?vyd=0203&par=clanky&id=11>

⁶ KASAL, Ivo. KASINA - svět napětí a zábavy - II. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 3.3. 2003]. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobraz-newa0e1.html?vyd=0303&par=clanky&id=26>

Na první pohled by se mohlo zdát, že uzavření všech podniků přišlo za minutu dvanáct. Nikdo se však nezajímal o dalekosáhlý ekonomický dopad, který toto rozhodnutí přinese. Nehledalo se citlivé řešení dané situace a nikdo si nepřipouštěl, že na vině může být neschopnost, lenost a zkorumpovanost úředníků. Až s odstupem času si zákonodárci uvědomili, že úplný zákaz byl chybou. Uzavřením pařížských salónů, heren a kasin přišly o práci stovky lidí. Největší provozovatelé odešli do Belgie, Německa a USA a zakládali nová kasina. Centry herního průmyslu se tak staly lázeňské domy v Belgickém Spa, německém Baden-badenu nebo rakouském Badenu. Poslední dvě města bývají často zaměňována, ale opravdu se jedná od města dvě, vzdálené od sebe stovky kilometrů. Můžeme tak s nadsázkou říct, že tento kontroverzní krok francouzského parlamentu měl vliv na celosvětový vývoj herního průmyslu.

2.1.3. Monaco – Monte Carlo

V této práci musí svůj prostor dostat také město, které svou slávou sahá až za hranice evropského kontinentu. Jedná se o Monaco perlu na pobřeží středozemního moře a především jeho část Monte Carlo. Abychom mohli detailně porozumět tomu, jak to v Monte Carlu bylo s herním průmyslem, musíme se podívat hodně do historie. Začalo to v roce 1848, kdy monacké knížectví přišlo takřka o 95% svojí rozlohy. Dvě největší města Menton a Roquebrune vyhlásily samostatnost a Kníže Karel III. Monacký se ocitl ve svízelné situaci. Přišel totiž o většinu příjmů, které plynuly do státní kasy z pěstování citronů, pomerančů a oliv. Po vzoru ostatních evropských měst se rozhodl povolit stavbu lázeňského komplexu spolu s kasinem, kde by se hrály hazardní hry. 31. 3. 1860 kníže podepsal smlouvu o spolupráci s francouzským podnikatelem Françoise Blancem, který se v prostředí hazardu již pohyboval dlouhou dobu a měl bohaté zkušenosti. Ten se i s manželkou přestěhoval do Monaca založil investiční společnost Société des Bains de Mer a osobně dohlížel na stavbu Kasina. Výrazně se na stavbě angažovala také jeho manželka Marie Blancová, která radila manželovi jak vybavit interiéry. Nutno dodat, že její vkus byl vytříbený a návštěvníci z řad aristokracie obdivovali luxus, který kasino nabízelo ještě dlouhá desetiletí. V roce 1866 bylo nové kasino spolu s luxusním hotelem otevřeno a u této příležitosti kníže Karel III. Celou čtvrť pojmenoval Monte Carlo. Do nového kasina se sjížděli hráči z celé Evropy a zisky rychle rostly. Plnila se také státní kasa a Karel III. zakrátko zruší v celém knížectví daně. Ještě větší rozkvět přichází v roce 1877, kdy jsou uzavřena všechna kasina v Německém císařství, a Monte Carlo získává monopol na poli legálního hazardu v Evropě. S rostoucími zisky

přichází také kritika především ze strany Francie, že se kníže Karel III. spolu s Fracois Bancem obohacují na úkor stovek lidí, kteří prohrávají často značné finanční obnosy.⁷ Kritika ale okamžitě utichá, když pan Blanc přispěje významným obnosem Francii na placení reparací po francouzsko-pruské válce nebo na dostavbu pařížské Opery. Je třeba také poukázat, jaký význam měl herní průmysl pro tehdejší kulturní život. V Monte Carlu se konaly nejlepší koncerty a baletní představení, umělci malovali na žádost majitelů kasin skvostné obrazy a kameníci velkolepé sochy. Marie Blancová zakoupila do vinných sklepů nápoje za astronomickou sumu 500 000 zlatých franků. A vytvořila tak sbírku, která má dnes nevyčíslitelnou hodnotu. Právě tato skutečnost dokládá fakt, že hazardní hry a herní průmysl neplodí jen zlo, ale je také prospěšným odvětvím průmyslu.⁸

Počátkem 20. století nastávají pro Monte Carlo zlé časy. Evropu postupně sužují dvě světové války, kasina i hotely zejí prázdnotou. V luxusních hotelích sídlí pouze velitelé armád, které zrovna okupovaly danou oblast. A vojáci si většinou za války nedělají těžkou hlavu s placením. Svou dávno ztracenou slávu získávají kasina a luxusní hotely nejen v Monte Carlu, ale i na celém pobřeží až počátkem 21. století. Znova tak, jako před sto lety, zde tráví svou dovolenou evropská smetánka. Dnes funguje v celé Francii bezmála 200 kasin, většina je soustředěna na pobřeží nebo v lyžařských střediscích.

2.2. Výherní automaty ve světě

Velký technický rozmach na konci 19. a začátkem 20. Století se projevil také v herním průmyslu. Lidé již nechtěli čekat až jejich soused nebo kamarád bude mít čas zahrát si karty nebo hru v kostky. Právě proto byly vyrobeny první hrací automaty. První automaty pocházejí z USA. Hráči vhadzovali do automatů mince a výhra jim byla vyplácena ve formě naturálií. Vyhrávaly se doutníky a různé nápoje. Prvním hracím automatem, který byl masivně rozšířen, se stal tříválcový Liberty Bell, zkonstruovaný Charlesem Feyem. Kromě symbolů karet se na válkách otáčely také koňské podkovy, hvězdy a zvonky. Nejvyšší výhrou byla kombinace tří zvonků a právě proto se pro hrací automaty na dlouhou dobu vžilo označení „bell“. Automaty se velmi rychle šířily a zanedlouho byly na každém rohu. Lidé hráli v hernách, salónech,

⁷ KASAL, Ivo. Kasinové hry - 24. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 1.1.2005]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhazabavy.cz/_0501/050112kasi.php

⁸ KASAL, Ivo. Kasinové hry - 29. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 6.6.2005]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhazabavy.cz/_0506/050612kasi.php

restauracích, hospodách, barech, prodejnách tabáku a na velké spoustě dalších míst. Lidé si na automaty velmi rychle zvykli a tento druh zábavy si oblíbili. První hlasy toužící po regulaci tohoto druhu podnikání se začaly ozývat v době americké prohibice. K částečnému omezení došlo, ale netrvalo to dlouho a hrálo se opět naplno. Blížící se hospodářskou krizi pak pomohli řadě amerických továrníků překonat právě výherní automaty. V 60. letech 20. století pak začal platit úplný zákaz hraní. Jedinou výjimkou ze všech jednapadesáti států byla Nevada, kde se mohlo hrát legálně. Právě v té době dosáhlo Las Vegas své největší slávy. Ekonomika USA však velmi rychle pocítila dopad tohoto zákona a bylo jisté, že zanedlouho opět přijde uvolnění. V roce 1976 se hraní na automatech legalizovalo v některých státech USA, a když v roce 1988 vešel v platnost zákon povolující hraní v rezervacích na území indiánů, vrátily se Spojené státy opět na první místo v počtu provozovaných výherních automatů.

Na počátku 20. století se výherní automaty objevují také v Evropě. Mezi první výrobce v Anglii patřili William Oliver, Antony Harris a Fran Urry, jejich přístroje fungovaly na obdobném principu a dosáhli značné popularity. Přístroj fungoval jako „cvrnkáč“ – hráč cvrnknul do přístroje minci, která sklouzávala mezi kovovými hřeby. Ve spodní části přístroje byly různé misky a kapsy, každá oceněná jinou hodnotou. Podle toho, do kterého místa mince spadla, dostal hráč odměnu. Mince také mohla spadnout do kasy, v tom případě hráč nedostal nic. K velkému rozmachu došlo především za 1. světové války, kdy hráli především vojáci, hledající rozptýlení od válečné vřavy.

Dnes je na celém světě asi sedm set tisíc výherních automatů, které tvoří hlavní část zisků herního průmyslu. Především americká kasina mají u svého vstupu stovky těchto přístrojů. Do automatů se vhazují mince, papírové bankovky nebo žetony. Další možností je vsunout do přístroje magnetickou nebo čipovou kreditní kartu. Ta zároveň slouží k placení všech ostatních služeb, které kasino poskytuje.

Mezi největší výrobce výherních automatů na světě patří americké firmy IGT a Bally, rakouská firma Nobomatic a australský Aristocrat.⁹

Na závěru kapitoly, ve které se zabýváme výherními automaty, si musíme vysvětlit, jaké typy přístrojů existují, aby se čtenář v pojmech neztratil. Výherní automaty můžeme dnes

⁹ KASAL, Ivo. KASINA - svět napětí a zábavy - deváté pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzbavy.cz/zobraz-new805b.html?vyd=1003&par=clanky&id=65>

rozdělit do dvou kategorií. Hráč mezi těmito přístroji nepocítí takřka žádný rozdíl, ale z hlediska funkčních mechanismů, a především názvosloví, které budeme v dalších kapitolách používat, je nutné tyto dva rozdílné názvy popsat.

Jako první se podíváme na výherní hrací přístroje, pro které se vžila zkratka VHP¹⁰. Jedná se o klasické automaty, které byly především v devadesátých letech minulého století umístěny ve většině heren, barů, restaurací, ale také na nádražích, kavárnách a bistrech. Tyto přístroje nebyly mezi sebou propojeny pomocí sítě internet a tak se jackpot nemohl nakumulovat do závratných výšin. Jackpot se načítal jen u automatů v rámci jedné herny, restaurace atd.

Naopak tomu je u videoloterních terminálů, pro tento typ přístroje se používá zkratka VLT. Systém VLT pracuje jako sázková hra, s pevně danou pravděpodobností výhry, pro kterou se vžil anglický výraz Fixed odds betting. Na těchto přístrojích lze hrát větší množství her. Videoloterní terminály jsou pomocí internetové sítě propojeny s centrálním serverem, který vyhodnocuje všechny informace a zpět do jednotlivých přístrojů posílá náhodně vygenerované číslo, které určuje výhru nebo naopak prohru. Případná výhra je okamžitě připsána hráči do kreditu na daném přístroji, se kterým je možné dále hrát, nebo ho vybrat jako hotovost. Videoloterní terminály jsou mezi sebou propojeny pomocí sítě internet a tím se kumuluje také případný jackpot¹¹. Můžou být propojeny až tisíce přístrojů a nakumulovaný jackpot pak dosahuje astronomických výšin. Do dnešního dne největší vyplacený jackpot na VLT má hodnotu 34 955 486,56 dolaru a byl vyplacen 26. ledna 2000 v kasinu Deser Inn v Las Vegas.¹² Odborníci se shodují, že VLT jsou společensky nebezpečnější, protože na těchto přístrojích lze sázet větší množství peněz než u VHP a proto také více peněz prohrát a přivodit si tak větší sociální problémy.¹³

¹⁰ BENKO, Tomáš. Typologie hracích automatů. [online]. [cit. 5. 09. 2011]. Dostupné z: <http://www.icasina.com/clanky/detail/automaty/typologie-hracich-automat/>

¹¹ Jackpot je určitý bonus, který se kumuluje dlouhou dobu a v případě mimořádné shody náhod, kdy hráč uhodne všechna čísla v číselné loterii, případně mu VLT nebo VHP vygeneruje více shodných symbolů najednou.

¹² TUČEK, Jaroslav a Michaela DOLINOVÁ. Kasina, aneb, Co nevíte o nejrychlejším hazardu. Vyd. 1. Praha: Euromedia Group, 2001, 294 s. Sazka. ISBN 80-720-2785-9. str. 222

¹³ PAVELKA, Jindřich. Výherní automaty, jednoruký bandita, video-loterijní terminály (VLT). [online]. Dostupné z: <http://www.hazardni-hry.eu/automaty/vyherni-automaty-jednoruky-bandita-vlt.html>

2.3. Kasina v Čechách

Vývoj herního průmyslu v Čechách měl podobný průběh jako jinde ve světě, kasina se soustřeďovala především do turisticky atraktivních míst, kde smetánka tehdejší doby trávila svůj volný čas. V Čechách byly takovým místem Karlovy Vary.

2.3.1. Karlovy Vary – nejstarší město hazardu u nás

Vývoj kasin v Čechách je neodmyslitelně spjat s osobou Johanna George Puppů. Přistěhoval se do Karlových Varů a začal snít svůj sen o stavbě velkolepého luxusního hotelu, který by se rovnal hotelům ze západních lázeňských měst. V roce 1799 bylo v Karlových Varech jen asi tisíc lázeňských hostů z řad nejvyšší aristokracie. Když pan Pupp v roce 1810 umírá, mají Karlovy Vary už více jak pět set lázeňských domů a skoro dvanáct tisíc hostů. Mezi nejvýznamnější osobnosti zapsané v knize hostů najdeme Marii Terezii, Josefa II., Johana Sebastiana Bacha, Fryderika Chopina nebo Johanna Wolfganga Goetheho. Lze bez nadsázky říct, že právě pan Pupp a jeho monstrózní plán na stavbu velkého hotelu s kasinem, stojí u zrodu Českého herního-kasinového průmyslu. Po smrti zakladatele Grand hotelu Pupp nastává krátká doba úpadku, protože manželka Barbora hotel prodává. Zanedlouho však opět nastává období nebývalé slávy a rozkvětu, v roce 1816 přijíždí do Karlových Varů pruský maršál Blücher, velký milovník karet a všeho hazardu vůbec. Sázky jsou vysoké, hra má také nebývalou společenskou úroveň a prestiž. Další zlom nastal v roce 1850, kdy se do Karlových Varů stahují bohatí průmyslníci, sice neurozeného původu zato však s velkým majetkem. Staré domy nahrazují nové velkolepé paláce a z města se stává perla střední Evropy. Do města se vrací třetí generace rodiny Pupp a pokusí se obnovit původní záměr na vybudování rodinného Grand hotelu. Především Henrich Josef Vilém se zaslouží o znovuoobnovení nehasnoucí slávy. Skupuje velkou část hotelu a zrenovuje část zvanou Český sál. Podaří se mu pochopit mentalitu nastupující honorace. Pořádá pro ně hudební a taneční večery a v hotelu je stále plno.¹⁴

Nyní se přesuneme až do 90. let 20. století. Socialistická vláda nutně potřebovala finanční prostředky a domnívala se, že vznik prvního skutečného kasina by přilákal další zahraniční návštěvníky a také potřebné finanční prostředky. ÚV KSČ tedy začal projednávat tuto myšlenku a z usnesení vlády č. 131 z 27. 4. 1988 a později také Ministerstvem financí,

¹⁴ KASAL, Ivo. Kasinové hry - 36. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 1.1. 2006]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhazavy.cz/_0601/060112kasi.php

cen a mezd ČSSR byl ministr ing. Nikodým informován o zahájení zkušebního provozu v Karlových Varech takto: „Zkušební provoz pro sázkové hry a hrací automaty v kasinu Karlovy Vary Zanderův sál Lázně I byl povolen od 20. 6. do 31. 10. 1988 dne 17. 6. 1988. Provozovatelem kasina se stal Balnex, a.s., společenský podnik generálního ředitelství Balnea (51%) a rakouské firmy Warimpex (49%).“ Balnex a.s. začal spolupracovat s firmou Casinos Austria International, která dodala kasinové vybavení, proškolila 15 krupiérů. 31. Října 1988 po ukončení zkušebního provozu získalo kasino nové povolení podle rozhodnutí ministerstva financí č. 153/22284/1988 a vzniklo tak první skutečné kasino novodobých dějin. V kasinu byly 3 stoly na ruletu, 3 stoly na black jack a 29 výherních automatů. Hrál se pouze za rakouské šilinky a vstup do kasina měli pouze cizinci. Rakouská firma zajistila také hrací kapitál, který představovalo 1,2 milionu šilinků, polovinu těchto prostředků tvořily mince o celkové hmotnosti 650 kg.¹⁵

Po roce 1990 je vydán nový zákon o loteriích, kterému se budeme věnovat v kapitole 3 a jejích podkapitolách. Tento zákon otevírá prostor pro řadu zahraničních subjektů a expanze hazardních her zasahuje všechna větší města České republiky. Po celé republice jsou otevírány desítky nových kasin a jen v Praze je dnes v provozu více jak jedno sto kasin. A další desítky, možná i stovky heren, které jsou doslova na každém rohu.

2.3.2. Praha

Před sto lety nebylo v Praze žádné legální kasino, neboť oficiální kasinové herny byly vesměs v celé Evropě soustředěny jen do několika desítek historických lázeňských měst a přímořských středisek. Neznamená to ovšem, že by se v Praze nesázelo. Zákon sice zakazoval hazard, ale jak trefně sdělují dobové prameny "policie hazardní náčiní zabavovala, pokud ovšem nedostala všimné, které by stálo za všimnutí". O tom, kde se vlastně tehdy v Praze hrálo o peníze, neexistuje v historických pramenech příliš mnoho zmínek. Větší hazard byl přece jen něčím nezvyklým a vlastně se s ním někdy v životě setkala jen úzká vrstva populace.

Tehdejší, ale i později prvorepubliková společenská, a tedy i hazardní zábava se v Praze odehrávala především v kavárnách, o kterých existuje například následující zápis:

¹⁵ KASAL, Ivo. Kasinové hry - 38. pokračování [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 3.3. 2006]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhazavy.cz/_0603/060312kasi.php

Velká francouzská kavárna Na příkopech byla zvyklá na obchodníky a burziány, večer na důstojníky. Bývaly kavárny staročeské, mladočeské, umělecké a literátské, podnikatelské, úřednické, studentské, šachistické. Také karbanické. Nikdo nespočítá milióny zlatých a korun, jmění a domů, které v nich prohodily majitele. Lehkovážní tatíci, živnostníci, úředníci po léta zbytečně snívali, že jim karetní štěstí přihraje bohatství. Policejní sbírky uchovaly kolekce karet, rulet, skořápek a jiných d'áblových instrumentů, které v kavárnách a hospodách sloužily hráčům k hazardním hrám.

Kasinem byla i v Praze oficiálně označována pouze klubová zařízení, která ovšem nesloužila prvotně hazardu. Kasino získalo svůj dnešní ryze hazardní význam až postupně, během první poloviny 20. století, zvláště pak v souvislosti s rozšířením věhlasu legendární monacké herny. Do té doby se ve střední Evropě tento termín používal častěji v souvislosti s označením místa, které sloužilo pro pobavení důstojnického sboru (důstojnická kasina). Proto také takzvané Německé kasino v Praze, které až do začátku okupace existovalo v objektu pozdějšího Slovanského domu (ve kterém je dnes multikino), nebylo samozřejmě hernou v klasickém slova smyslu, ale klubem, ve kterém se scházeli německy mluvící Pražané.

Historicky první oficiální kasino bylo v Praze otevřeno na začátku roku 1990 v tehdejším hotelu Forum (dnes Corinthia Towers). Šlo o poměrně malou hernu klubového typu, ve které se hrála angloamerická ruleta, blackjack a poker. Byla umístěna ve třetím patře hotelu a hlavní zásluhu na jejím otevření měl jediný provozovatel kasin v Rakousku, společnost Casinos Austria. Druhou pražskou a poněkud větší hernou se stalo ještě téhož roku kasino v hotelu Ambassador, které bylo uvedeno do provozu stejnou společností. Tato herna existuje v současné době stále na stejném místě, ale má jiného provozovatele a po citlivé modernizaci a rekonstrukci dnes vypadá mnohem lépe než v době zahájení provozu. Původní kasino v hotelu Forum už neexistuje - dnes ho nahrazuje nová a moc pěkná herna Monaco patřící do skupiny kasin společnosti V.I.P. Club Casinos, ve které jsou dále kasina umístěná v hotelích Ambassador a Panorama.

Praha je evropský unikát. Má víc kasin, než Itálie a Rakousko dohromady. A to, i když v průměru jedno za rok zanikne.

2.4. Výherní automaty v Čechách

V Čechách sestrojil první hrací automat Josef Mach ze Semil, jak dokládá zápis v knize Licence kočovné a žebravé ze dne 16. 3. 1926. Automat se vyznačoval precizním řemeslným zpracováním, tak jako nábytek a oltářové soupravy vyráběné firmou Josef Mach. Skříně výherních automatů byly vyráběny z tvrdého dřeva, mechanika uvnitř pak z mosazi. Výherní automaty byly provozovány především v hostincích a restauracích. Výroba automatů byla ukončena před druhou světovou válkou a činnost firmy pokračovala v jiných aktivitách až do roku 1950, tehdy byla nařízena státní správa a všechny skladové zásoby, dokumenty, propagační materiály a uskladněné automaty spáleny. Proto informace, které máme o firmě Josef Mach, jsou jen velmi strohé a neúplné.¹⁶

Mnohem většího věhlasu však dosáhla Machova konkurence, Josef Vaněk mladší, který se proslavil především výrobou výherních automatů Forbes, Forbeson a Forsastra. Vyráběl 17 automatů týdně a stal se doslova velkotovárníkem. Zakrátko postavil také první továrnu v Polsku. Velká obliba Forbesů přesáhla také hranice Evropy v 30. letech si několik přístrojů na haběšské mince objednal etiopský vladař Haile Selasie I.

V roce 1936 však dostalo podnikání v oblasti výherních automatů tvrdou ránu. Vláda považovala tento druh zábavy za hazardní hru a byla zakázána, ve stejnou dobu byla zastavena také výroba. Josef Vaněk se snažil dokázat na pražském ministerstvu financí, že se nejedná o hazard, ale hru dovednosti. Do Prahy proto byli povoláni 2 hráči Forbesu, aby dokázali, že Vaněk má pravdu. Nestalo se tak a výherní automaty byly zakázány. I během okupace se však na automatech hrálo, o tom není pochyb. Po II. světové válce nastala tvrdá regulace, protože tento druh průmyslu se neslučoval se socialistickými ideály, žádné záznamy se však nenašly. Až koncem šedesátých let začala nová éra výherních automatů v Československu.¹⁷

¹⁶ KASAL, Ivo. Výherní automaty - Průmysl i zábava Výňatek z knihy nakladatelství Olympia Praha 1999, Edice Sazka, [online]. [cit. 6.6. 2001]. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobrazc352.html?vyd=0601&par=vyherni-automaty>

¹⁷ Výherní automaty, M. Feye a I. Kasala nakladatelství Olympia, edice Sazka.

2.5. Právní úpravy her, loterií a sázek v historii

Potřeba vymanit se z rutinního každodenního koloběhu patří neoddelitelně k lidské psychice a tím vzniká potřeba zábavy, vzrušení ze hry.

Na území České republiky jsou první archeologické nálezy spojené s hrami datovány k pátému století. Náboženství jakékoliv hry potlačovalo, ale přesto přežily až do doby středověku a rozšířily se do všech koutů světa. Křesťanství vytvářelo tlak na vedení států na přejetí restriktivních opatření a zákaz veškerých her a sázek. Z českých právních dějin je důležité uvést dvě hlavy kodexu Karla IV. Majestas Karolina vydaného v roce 1355, omezující hry v kostky a tehdy velmi populární vrhcáby¹⁸. Zákaz byl vydán rovněž na karetní hry - například v českém zřízení zemském z roku 1549 - hra povolena pouze vrchnosti, poddaným byla zakázána. V roce 1592 vydal Rudolf II. nařízení zakazující provozování věčných loterií (karbanu - původ z latiny carbona) bez vědomí královské koruny. V průběhu 18. století se otázka her začala dostávat do popředí zájmu státu a jeho orgánů. Za vlády Leopolda I. v letech 1657-1705 byli hazardní hry tvrdě potlačovány. Leopold I. Byl prvním panovníkem v zemích českých, který jakékoli hazardní hry bez rozdílu striktně zakázal. Jakákoli hra, ve které se sázely finanční prostředky, pro něho byla nepřijatelná a amorální. Rovněž nerozlišoval mezi vrchností a poddanými. Hazardní hry pro něho jednoduše znamenali tabu. Také Marie Terezie pokračovala v přísných opatřeních, kterými se snažila hazard regulovat, ochránit tak své poddané a pokud možno také přilepšit státní kase. Patentem z roku 1746 ponechala staré pokuty ve výši dvojnásobku prohry a trojnásobku výhry. Vysoké pokuty hrozili také přihlížejícím, bankéřům (osoba, která rozdává karty, řídí celou hru, vybírá sázky a vyplácí výhry) a majitelům prostor ve kterých se hrálo. Naopak udavačům her byla zaručena odměna ve výši jedné třetiny peněz, které byly vybrány na pokutách.

Osoba královny české a uherské, arcivévodkyně rakouské Marie Terezie, je spojována také s novodobou historií herního průmyslu u nás. Byla to právě Marie Terezie, která podepsala v roce 1751 smlouvu o pronájmu loterijního monopolu s italským hrabětem *Ottaviem de Cavaldi*. Hrabě se zavázal hradit roční poplatek 260 tisíc zlatých ročně, byla to

¹⁸ Dnes jsou vrhcáby známy hlavně pod názvem Backgammon, jedná se o hru starou asi 5 tisíc let, která vznikla v Mezopotámii, je to hra strategie, úsudku a matematiky, především v Asii se těší obrovské oblibě a mnoho hráčů se jí věnuje profesionálně.

značná suma, ale uvážíme-li, že za prvních deset let provozu loterie výnosy přesáhly 7,5 milionu zlatých, byl to pro Cavaldiho zajisté výhodný obchod.¹⁹

Přes řadu restriktivních opatření, které panovníci podnikali, se hry a sázky nepodařilo vymýtit. Většina moudrých státníků pochopila, že je lepší loterie a hry využít ve svůj prospěch a naplnit tak státní kasu. Ve střední Evropě byl průkopníkem těchto myšlenek především Karel VI. Který roku 1719 zavedl státní loterie pod označením třídní loterie rakouské Orientální společnosti. V této loterii pokračoval také Josef II.²⁰

Po vzniku samostatného Československa 28. října 1918 převzal stát kromě jiných institucí starého Rakouska i stávající loterie. Malá číselná loterie neměla však v republice dlouhé trvání. Z podnětu prvního ministra financí A. Rašína byla zrušena vládním nařízením ze dne 28. února 1919.

Za okupace a protektorátu byla přijata řada restriktivních opatření omezujících hry především osobám židovského původu, zájemci o koupi losu se museli vykazovat árijským původem. V průběhu II. Světové války byl zaznamenán velký pokles zájmů o loterii.

Současná právní úprava vychází z rakouského všeobecného občanského zákoníku (dále jen jako „ABGB“) vydaného v roce 1811.

Všeobecný zákoník občanský (německy Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten Deutschen Erbländer der Österreichischen Monarchie, zkratka ABGB), v české právní praxi označovaný jako obecný zákoník občanský (ve zkratce o. z. o.), byl hlavním pramenem právní úpravy v celé habsburské monarchii. Tento všeobecný občanský zákoník nabyl právní účinnosti 1. června 1811 patentem císaře Františka I. č. 946 Sb. z. s. s platností pro všechny země císařství rakouského, kromě zemí Koruny uherské, na které se nevztahoval. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku byl platný až do roku 1965, kdy jej nahradil nový zákoník práce.²¹

¹⁹ DVOŘÁK, Tomáš. Zákon o loteriích a jiných podobných hrách: s poznámkami a souvisejícími předpisy 2.vydání. Praha: Linde, 2006. 176 s. ISBN 80-7201-638-5. str. 15

²⁰ Evropské loterie a hry. Vyd.1. Praha: Olympia, 1998, 256 s, Sazka. ISBN 80-703-3551-3.str. 157-209.

²¹ Zákon č. 65/1965 Sb. ze dne 1. června 1965

ABGB v § 1272 vymezoval pojem sázky, ale ne pojem hry. Definoval pouze vztah mezi těmito pojmy a to tak, že „*každá hra je druhem sázky, práva ustanovená pro sázku platí také pro hry*“. K. Kramář poukazuje, že ABGB vnímá vztah mezi sázkou a hrou přesně opačně, než jak tomu je ve společensky vžitém filozofickém chápání. Který sázku chápe pouze jako formu hry. Jinak řečeno sázení je určitou formou hraní. ABGB jednoduše tvrdí, je-li hra druhem sázky, pak je nutně sázkovou hrou.²²

ABGB byla v roce 1950 nahrazena zákonem č. 141/1950 Sb., občanským zákoníkem. Ten podstatně redukoval úpravu obsaženou v ABGB a pouze vymezil právní účinky smluv o sázce a hře. Právní úprava sázky a hry byla zredukována z jednoho prostého důvodu. Pro tehdejší politické elity to byl jednoduše prvek kapitalistického západu, který je třeba vymýtit. Občanský zákoník č. 141/1950 Sb., byl následně v roce 1964 nahrazen současným občanským zákoníkem, zákonem č. 40/1964 Sb. Zde pojem sázky a hry upravený nebyl vůbec, protože hraní her o finanční odměny a sázení na nahodilé události obecně, nemělo se socialistickou morálkou nic společného. Právní úprava herního průmyslu tedy neexistovala. Nebyl ani důvod, herní průmysl v té době v České socialistické republice neexistoval. Jediné ustanovení, které se nepřímo dotýkalo sázky a hry byl § 455 odst. 2 upravující odpovědnost za neoprávněný majetkový prospěch. Události po roce 1989 přinesli značně liberální zákon o loteriích a jiných podobných hrách. Po roce 1989 byla novelou 509/1991 Sb. do občanského zákoníku opět zavedena ustanovení v podobě §§ 845 a 846 výslovně upravující sázku a hru, v nichž byl upraven i pojem los.²³

Podnikatelský rozvoj v oblasti herního průmyslu na sebe nenechal dlouho čekat. A především ve velkých turisticky atraktivních městech vzniká velká řada podniků, zaměřujících se na tento druh podnikání. Především pak her na výherních hracích přístrojích, her v kasinech, loterií a jiných druhů zábavy. Konec 20. století se podnikání v této oblasti stalo výraznou součástí národní ekonomiky a důležitým prvkem změn ve společenské kultuře.

Právní úpravě hazardních her ve světě, především tedy v USA se v této práci budeme věnovat jen z velmi obecného hlediska. Na vývoj právní úpravy v České republice totiž světový vývoj nemá velký vliv. Na většině území USA je hazard zcela zakázán, výjimku tvoří

²² KRAMÁŘ, Květoslav, HUŠÁK, Aleš a kol. Herní právo. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 181 s. ISBN 80-868-9880-6. s. 19

²³ KRAMÁŘ, Květoslav, HUŠÁK, Aleš a kol. Herní právo. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 181 s. ISBN 80-868-9880-6. s. 18, 19, 20.

licencované kasina, kterých ale není mnoho. Hlavní centra hazardu v USA je Las Vegas, Atlantic City a některé indianské rezervace, které si vytvářejí vlastní zákony, a proto je zde hazard většinou povolen a příjmy z tohoto průmyslového odvětví jsou mnohdy tím jediným co tamní obyvatelé mají.

Zásadní zlom ve spojených státech nastal 13.října 2008, kdy americký prezident G. Bush podepsal zákon o bezpečnosti letišť a přístavů (Port Security Act- H.R.4954). K tomuto zákonu byl připojen zákon o protiprávnosti internetového sázení (Unlawful Internet Gambling Enforcement Act). Tento zákon zakazuje provozovatelům internetového sázení přijímat finanční prostředky pomocí nejčastějších platebních nástrojů na internetu, tedy použití kreditních karet, elektronické převody prostředků, použití šeků, směnek či podobných finančních nástrojů a všechny další formy finančních transakcí jak jsou upraveny v předpisech ministerstva a Rady guvernérů Federálního rezervního systému.²⁴

Tímto krokem byl trh s online sázením v USA zcela uzavřen, protože nemůže-li si hráč vložit do herny své prostředky, nemá za co sázet. V důsledku této striktní regulace se z USA odstěhovalo velké množství profesionálních hráčů pokeru, kterým bylo tímto opatřením znemožněno vydělávat si na živobytí způsobem, ve kterém jsou dobří a který je baví. Nejčastějším útočištěm těchto lidí se stala Kanada, nebo některý z blízkých přímořských států, hlavně pak v Asii. USA tak přišlo o daně, které tito lidé mohli přinést do státního rozpočtu a nutno podotknout, že se jedná o miliony dolarů ročně.

²⁴ NOVOTNÝ, Josef. Studie hazardních her v České republice a navrhované změny Senátor Josef. In: [online]. [cit. Květen 2008]. Dostupné z: <http://stophazardu.cz/uploads/assets/dokumenty/Studie-hazardnich-her.pdf>

3. Nová právní úprava podnikání v oblasti herního průmyslu

V této kapitole se budeme věnovat rozboru a detailnímu pochopení právní úpravy v oblasti herního průmyslu. Zkoumání a porovnávání všech historických pramenů loterního zákona by bylo velmi zdoluhavé, nepřehledné a navíc ve velmi obecné rovině jsme si vývoj právní úpravy jak u nás tak částečně také ve světě vysvětlili v předchozích kapitolách. Proto se zaměříme na vývoj po roce 1989, který přinesl revoluční změny v celé společnosti. Od počátku let devadesátých zájem obyvatel České republiky o sázky a hry neustále roste. Bylo proto nutné vytvořit závazný právní rámec, který by toto odvětví podnikání právně ošetřil.

3.1. Původní znění zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách platné od 18. května 1990

Základy herního práva dostaly zásadní obrysy zákonem č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách ze dne 17. května 1990, platného ode dne následujícího. Hlavním právním pramenem, ze kterého tento zákon vycházel, byla ustanovení o „hazardních hrách“ ze zákona č. 37/1973 Sb., o veřejných sbírkách a o loteriích a jiných podobných hrách.

Zákon č.202/1990 Sb. byl vytvořen zákonodárci, kteří o této problematice neměli potřebné znalosti a zkušenosti. Nově vzniklý loterní zákon upravoval oblast podnikání, která u nás před rokem 1989 neexistovala. Nová právní úprava si dala za cíl zapojit do tohoto specifického druhu podnikání především státní orgány, které měli vykonávat funkci kontroly a dozoru. Hlavním úřadem s povolovacími a kontrolními pravomocemi se stalo Ministerstvo financí. Obce a města, tedy komunální sféra, měla povolovat pouze výherní hrací přístroje na svém území. Povolení k provozu mohla získat pouze právnická osoba se sídlem na území České republiky a to bez zahraniční majetkové účasti. Výjimka mohla být udělena pouze provozovatelům sázkových her v kasinech. Všichni provozovatele kurzových sázek a sázek v kasinu, museli povinně před zahájením provozu poukázat herní jistotu ve výši 10 % základního kapitálu. Tato jistota měla sloužit k případnému řešení pohledávek vůči hráčům.

Dalším významným bodem tohoto zákona byla úprava otázky odvodové povinnosti provozovatelů. Tedy pravidelnému příspěvku na veřejně prospěšné účely, čímž měl být částečně kompenzován negativní dopad na společnost, který tento druh zábavy přináší. Stanovit pravidla tak, aby se nedala obcházet, se však nepovedlo a obcím tak ročně unikali

značné finanční prostředky. Zákon tedy měl značné nedostatky a vyznačoval se především nesystematičností. Například povoloval velkou svobodu a volnost všem účastníkům hazardních her, nedostatečně definoval pravidla podnikání v herním průmyslu a dostatečně systematicky nespecifikoval odvody finančních prostředků na veřejně prospěšné účely. Právě proto byl tento zákon do dnešních dnů, novelizován třináctkrát. Mezi novelizace, které na fungování celého odvětví mají největší dopad, můžeme zařadit tyto²⁵.

- zákon č. 70/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, který upravoval především fungování dostihových sázek
- zákon č. 149/1998 Sb., byl do 1. 1. 2012 nejrozsáhlejší novelizací, v době přijetí si již zákonodárci uvědomovali, že je potřeba podniknout určité kroky, které především zpřísní systém povolování a provozování loterií a jiných podobných her a také a zkvalitní následný dozor a kontrolu ze strany státu.
- zákon č. 63/1999 Sb., který upravuje především otázku výjimek zákazu společností se zahraniční majetkovou účastí a také upravuje definici problematického tématu spotřebitelských loterií, o kterých se dočteme více v podkapitole 2.2.3. Loterie.
- zákon č. 353/2001 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů,

Kromě shora uvedených zákonů je herní právo upraveno těmito prováděcími vyhláškami:

- vyhláška č. 223/1993 Sb., o hracích přístrojích,
- vyhláška č. 285/1998 Sb., o podmínkách monitorování a uchovávání záznamů v kasinu,
- vyhláška č. 315/1999 Sb., o způsobu oznamování soutěží, anket a jiných akcí o ceny, které nejsou spotřebitelskou loterií.

²⁵ Herní problematika. [online]. Dostupné z:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/hernizakon_problematika.html

Od 1. 1. 2012 pak vešla v platnost poslední novela publikovaná ve Sbírce zákonů pod č.458/2011., která poměrně zásadním způsobem pozměňuje celý zákon. Celý loterní zákon je hodně dlouhý, a proto se budu věnovat hlavně bodům, které novela zásadně pozměnila, nebo významným způsobem upravuje podnikání v herním průmyslu.

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách definuje vznik a realizaci hazardních her, které vycházejí především ze specifických smluv o sázce a hře. Celý loterní zákon můžeme rozdělit na několik dílčích okruhů.²⁶

- Charakter a vymezení typů hazardních her
- Podmínky provozování hazardních her
- Práva a povinnosti provozovatele hazardních her
- Podmínky účastnění se hazardních her
- Práva a povinnosti účastníka hazardních her
- Působnost orgánů veřejné správy při regulaci a dozoru nad hazardními hrami

3.2. Základní charakteristika právní úpravy loterií a jiných podobných

3.2.1. Hra

Hra neboli smlouva o hře může být jednostranná nebo dvoustranná. Jednostranné hry se účastní pouze dva subjekty, může se jednat o osoby nebo skupiny osob a jedna strana zaručuje straně druhé plnění předem definovaných podmínek, které závisejí na výsledku. Na rozdíl od sázky je předpokladem hry aktivní účast obou stran buďto fyzická nebo duševní. Dvoustranné hry se liší pouze tím, že se jich účastní více než dva subjekty.

Dále rozlišujeme hry podle míry ovlivnitelnosti výsledku na hazardní a společenské. Hra musí splňovat předpoklad dobrovolnosti, kdy každý účastník dobrovolně zaplatí vklad, výsledek hry závisí pouze na náhodě a musí být přesně definována pravidla.

Dle mého názoru je velmi zajímavá skutečnost upravená v občanském zákoníku týkající se výhry z hry, nejedná-li se o výherní podnik provozovaný státem, nebo státem

²⁶ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách

povoleno. Výhra z hry a dále také pohledávka z půjčky, která byla vědomě poskytnuta na hru, nemůže být vymáhána. Jedná se o tzv. „*pohledávky nežalovatelné*“. Nevylučuje se však dobrovolné plnění na základě dobrých mravů a svědomí strany, která prohrála.²⁷

3.2.2. Sázka

Základním předpokladem vzniku sázky je protichůdné tvrzení dvou stran o výsledku určité nahodilé události, do které nemůže ani jedna ze stran které uzavřeli sázku, lépe řečeno smlouvu o sázce zasáhnout.²⁸

V souvislosti se sázkou je nutné zmínit také možnost kurzového sázení především na sportovní utkání, ale také na určité například politické nebo společenské události. Při kurzovém sázení odhaduje sázkař výsledek předem neznámých nahodilých událostí, na které je vypsán kurz určený sázkovou kanceláří. Sázkař předem vkládá finanční prostředky – sázku, která v případě uhodnutí výsledku předem neznámé události je vynásobena kurzem a vyplacena sázkaři. Sázkař může uzavřít sázku v kamenné pobočce sázkové kanceláře nebo přes internet – tzv. on-line.

Působení především zahraničních sázkových kanceláří se stalo jedním z dílčích témat novely loterního zákona platné od 1. ledna 2012. Proto se tomuto závažnému tématu budu věnovat v kapitole 3.3.8. Znemožnění zahraničním subjektům podnikat na českém loterijním trhu.

²⁷ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, hlava osmnáctá: Sázka a hra, § 845 a § 846

²⁸ DVOŘÁK, Tomáš. Zákon o loteriích a jiných podobných hrách: s poznámkami a souvisejícími předpisy 2.vydání. Praha: Linde, 2006. 176 s. ISBN 80-7201-638-5. str. 68-74

3.2.3. Loterie

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách rozlišuje čtyři základní typy loterií. Jsou to peněžité, věcné, číselné a okamžité loterie.²⁹ V této podkapitole se zmíníme o losech. Proto je třeba nejdříve tento pojem vysvětlit. Podle dle § 845 odst. 2 občanského se pojem los posuzuje stejně jako hra a sázka. Tato definice je však nepřesná a nedostatečná. Postupem času se tedy ustálila charakteristika losu, tedy věci, která má buď podobu listiny, žetonu nebo jiného předmětu potvrzující platnost smlouvy o sázce nebo hře. Z této smlouvy pak plyne nárok na plnění určitého závazku, bude-li tento los při hře či sázce náhodně vylosován.³⁰

U peněžitých a věcných loterií provozovatel vydává určitý počet losů podle herního plánu. Každý los má pořadové číslo a číslo série, ve které byl vydán. V každé sérii je stejný počet losů a každý los má stejnou prodejní cenu a všechny prodané losy jsou zařazeny do slosování.³¹

Číselné loterie nemají předem určen počet sázejících ani objem finančních prostředků vyčleněný na výhry. Výše výher se vypočítává až podle počtu výherců a výše vkladu (sázek) podle předem stanoveného podílu. Tento podíl je stanoven v herním plánu.³² Výhercem číselné loterie se stává osoba, která ještě před tahem loterie uhodne určitá čísla, která jsou poté náhodně vylosována. Čím více čísel výherce uhodne, tím je jeho výhra vyšší.

Takřka na celém světě jsou číselné loterie velice populární a především v období kdy provozovatel číselné loterie vypíše speciální bonus (jackpot) strhne se doslova sázkové šílenství a u míst kde lidé mohou podat sázenku (tedy vsadit) se tvoří dlouhé fronty. Šance na výhru u číselné loterie, kdy musíte uhodnout, 6 čísel ze 49, není velká, ale existuje.

²⁹ Zákon č. 202/1990 Sb., § 2 písmene a, c, d

³⁰ *Občanský zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 2528 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4001-086. s. 2352 – 2355

³¹ Zákon č. 202/1990 Sb., § 2 písmene a,

³² Zákon č. 202/1990 Sb., § 2 písmene c,

PAWLAS³³ tvrdí, že šance na správný tip těchto šesti čísel je asi jedna ku čtrnácti milionům. Jelikož se ale vždy losují dva tahy, musíme naději na výhru podělit dvěma. Pravděpodobnost pak je jedna ku sedmi milionům.

Okamžité loterie jsou takové, kdy sázejícím je osoba která si zakoupí los. Část losu je zakrytá, většinou neprůhlednou aluminiovou folií a po odstranění této vrstvy se sázející dozví výši své výhry.³⁴ V těchto okamžitých loteriích sázející většinou vyhrává nižší částky než u loterií číselných.

Posledním typem loterie, která se stala při přijetí novely loterijního zákona č.149/1998 Sb. účinné od 1. 9. 1998 společensky citlivým tématem je loterie spotřebitelská. Aby se jednalo o spotřebitelskou loterii nebo soutěž, musí být naplněny dva základní znaky. Tedy to, že o výhře rozhoduje náhodný výběr a pro platnou účast v soutěži či loterii musí být zakoupenou určité zboží, nebo splněna účast na reklamní akci.³⁵

3.2.4. Účastník loterie a jiné podobné hry

Podmínky účasti na loteriích a jiných podobných hrách, obecně řekneme na hazardu jsou stanoveny v § 1 odst. 1 a odst. 8. Zásadním předpokladem pro účast na hazardních hrách je dovršení osmnáctého roku života a zaplacení vkladu (sázky). Osobám, které ještě nedosáhli osmnáctého roku života je účast zakázána. Provozovatel loterií a jiných podobných her musí učinit všechna nezbytná opatření, aby se tyto osoby, nemohly těchto společensky nepřínosných aktivit účastnit. Porušení tohoto zákazu je sankcionováno. Uzavře-li osoba mladší 18 let, ale zároveň starší 15 let smlouvu o sázce nebo hře. Může jí být udělena podle § 48 odst. 1 písm. f pokuta až do výše 50 000 Kč. Pokuta ve stejné výši může být udělena také osobě, která je pověřena dodržováním neúčasti osob mladších 18 let na loteriích a jiných podobných hrách. V případě opakovaného porušení tohoto zákazu, hrozí jak osobě mladší 18, tak osobě odpovědné za dozor pokuta až do výše 500 000 Kč. Účast na loteriích a jiných

³³ Jaká je šance vyhrát 200 milionů ve Sportce?. [online]. 2012 [cit. 24.2. 2012]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/jaka-je-sance-na-vyhru-ve-sportce-don-/moje-penize.asp?c=A120224_105417_moje-penize_ap

³⁴ Zákon č. 202/1990 Sb., § 2 písmene d,

³⁵ WINTER, Filip a Petr KŮTA. SPOTŘEBITELSKÉ SOUTĚŽE A LOTERIE [online]. 2003 [cit. 11.4.2003]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/spotrebitelske-souteze-a-loterie-21587.html>

podobných hrách je logicky zapovězena právnickým osobám, jedná se totiž o subjekt uměle vytvořený.

Omezením účastí na hazardních hrách však není pouze hranice věková. Zaměstnanci kasina mají například zakázáno účastnit se hazardních her, které jsou provozovány v témže podniku. U kurzových sázek platí tento zákaz pro osoby přijímající sázky a osoby stanovující kurzy na jednotlivé sportovní, společenské nebo politické události. Dále je zakázána účast na kurzovém sázení osobám³⁶, které zastávají jakoukoli funkci v klubu, sportovním týmu nebo dostihové stáji, které se daná sázka přímo týká. Toto opatření se snaží zamezit korupci ve sportu a zajiště je velmi prospěšné. Na druhou stranu o jeho účinnosti můžeme spekulovat. Jak v Evropě, tak u nás, už bylo mnoho korupčních afér spojených se sportem a nejspíš tento jev hned tak nevymizí.

Loterijní zákon hovoří o účastníkovi, z právního hlediska by bylo vhodnější použít termín používaný v soukromoprávní terminologii, tedy strana smlouvy, případně osoba zúčastňující se. Jedná se pouze o detail, který není potřebný k pochopení nové právní úpravy v oblasti herního průmyslu.

3.2.5. Provozovatel loterií a jiných podobných her

Provozovatelem loterie nebo jiné podobné hry, může být podle platné právní úpravy, pouze právnická osoba se sídlem na území České Republiky. Tato právnická osoba musí získat povolení k provozu loterie nebo jiné podobné hry od příslušného orgánu, tedy ministerstva financí nebo obce. Provozovatelem loterií a jiných podobných her na území České republiky nesmí být zahraniční právnická osoba, ani tuzemská právnická osoba, v jejichž vlastnických strukturách figuruje zahraniční kapitálová účast. Tento bod je značně problematický a zajiště naráží na právní řád Evropské unie. Více se této problematice budu věnovat v podkapitole 3.3.8.

Pokud právnická osoba nemá platné povolení k provozování loterií a jiných podobných her, nestává se automaticky smlouva o sázce nebo hře neplatná. Například dojde-li k propadnutí tohoto povolení a obě strany uznají platnost smlouvy o sázce nebo hře. Jedná se pak ze strany provozovatele o dar. A výhra je sázejícímu vyplacena jako dar, podle smlouvy darovací.

³⁶ Hráči, trenéři, maséři, rozhodčí, osoby s funkcí ve správních orgánech sportovních klubů

3.2.6. Výhra

U většiny hazardních her je výhra vyplacena především v peněžité podobě. Především u číselných a okamžitých loterií, dále pak u sázkových her dokonce podle zákona výhra musí být vyplacena pouze v peněžité podobě. Výjimky z tohoto nařízení jsou podle zákona možné. Nejasnost tohoto nařízení je zřejmá a její důvod značně nejasný, ale zákon je zákon³⁷. Například u tombol a spotřebitelských a věcných loterií naopak zákon stanovuje podmínku, že všechny výhry musí mít materiální, tedy věcnou podobu a nesmí to být cenné papíry a vkladní knížky.³⁸

Lhůta kdy je provozovatel povinen výhru výherci vyplatit je maximálně šedesát dnů od uplatnění nároku na výhru. Lhůta vyplacení výhry musí být vždy stanovena v herním plánu, který předkládá provozovatel při žádosti o povolení k provozování loterií a jiných podobných her³⁹. V případě nevyplacení výhry v daném termínu, se stává výhra soudně vymahatelnou (pouze pokut smlouvu o sázce nebo hře uzavřela fyzická osoba s legálním subjektem) a uplatňuje se zde tříletá promlčecí lhůta. Podmínkou soudní vymahatelnosti takové pohledávky, je však uplatnění nároku na výhru u provozovatele nejmeně 30 dnů a nejpozději 90 dnů ode dne následujícího po slosování⁴⁰.

3.3. Zásadní změny v zákoně o loteriích a jiných podobných hrách platné od 1. 1. 2012

Poslanci 21. června 2011 schválili novelu loterijního zákona č. 202/1990 Sb., která původní zákon zásadním způsobem v některých bodech pozměňuje. Tato novela nabývá účinnosti od 1. ledna 2012. V této kapitole budeme sledovat zásadní změny a komentovat je.

³⁷ DVOŘÁK, Tomáš. Zákon o loteriích a jiných podobných hrách: s poznámkami a souvisejícími předpisy 2.vydání. Praha: Linde, 2006. 176 s. ISBN 80-7201-638-5. str. 31

³⁸ Zákon č. 202/1990 Sb. zákona o loteriích a jiných podobných hrách § 3 odst. 1

³⁹ Zákon č. 202/1990 Sb. zákona o loteriích a jiných podobných hrách § 3 odst. 2

⁴⁰ Zákon č. 202/1990 Sb. zákona o loteriích a jiných podobných hrách § 12

3.3.1. Sjednocení výše odvodu na veřejně prospěšné účely

Původní právní úprava platná do 1. 1. 2012 znala čtyři pásma odvodů. Tato pásma byla odstupňována podle výše zisku. To však vedlo k tomu, že společnosti provozující loterii nebo jiné podobné hry se velmi často dělily na menší subjekty, které pak měly nižší odvody a nepřispívaly tak na veřejně prospěšné účely částkou jakou měly. Od 1. 1. 2012 jsou všechny odvody sjednoceny na horní hranici, tedy 20 % u všech subjektů bez závislosti na výši zisku. Podle odhadů by tato změna měla přinést obcím asi 3mld. korun a více jak 0,5mld. korun na kulturu, sport a charitu, tedy veřejně prospěšné účely.⁴¹

Všechny smlouvy o odvodu příspěvku na veřejně prospěšné účely musí nově kontrolovat Ministerstvo financí nebo obce, tím se zpřísní kontrola a dohled nad odvody. Smlouvy zároveň budou po dobu minimálně 5 let k nahlédnutí široké veřejnosti přístupné na internetu.⁴²

3.3.2. Transparentnost vlastnických struktur podnikatelských subjektů

Všechny subjekty podnikající v herním průmyslu budou muset doložit při žádosti o licenci k provozování loterii nebo jiných podobných her jasnou vlastnickou strukturu. To má zamezit praní špinavých peněz a minimalizovat účast na organizování hazardních her kriminálním živlům. Jasnost a transparentnost vlastnických struktur snad pomůže očistit herní průmysl jako celek a postaví ho na úroveň jiných odvětví podnikatelské činnosti.⁴³

3.3.3. Omezení zneužívání povinných odvodů na veřejně prospěšné účely

Podnikatelské subjekty často odváděly příspěvek na veřejně prospěšné účely neziskovým organizacím. Neziskové organizace vytvářely činnost, ze které měli užitek hlavně majitelé společností odvádějících tyto poplatky. Jako příklad můžu uvést situaci, kdy majiteli

⁴¹ FARSKÝ, Jan. Základní změny novely loterního zákona. [online]. 2011 [cit. 23.06.2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/47_Zakladni-zmeny-novely-loterniho-zakona/

⁴² FARSKÝ, Jan. Reakce na dezinterpretace ohledně novely loterijního zákona. [online]. 2011 [cit. 08.09.2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/57_Reakce-na-dezinterpretace-ohledne-novely-loterijniho-zakona/

⁴³ FARSKÝ, Jan. Základní změny novely loterního zákona. [online]. 2011 [cit. 23.06.2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/47_Zakladni-zmeny-novely-loterniho-zakona/

sítě heren, doslova na zakázku postavila nezisková organizace lyžařskou sjezdovku s vlekem doslova za chalupou. Dalším příkladem je případ, kdy peníze získal sportovní klub, ve kterém působil syn majitele sítě heren. Právě tomuto postupu se novela snaží zabránit. A zprůhlednit tak odvody z této pro společnost nepřínosné podnikatelské aktivity.⁴⁴

3.3.4. Sankce za porušení zákona

Kontrolní orgány potřebovaly získat efektivní nástroj, jak postihovat podnikatelské subjekty za protizákonné jednání. Proto byly výrazným způsobem navýšeny maximální výše pokut. Například použije-li majitel firmy provozující loterii a jiné podobné hry část zisku k jiným účelům, než jaké stanovuje zákon v § 16. Hrozí mu pokuta až do maximální výše 5 000 000,- Kč.⁴⁵ Podle staré právní úpravy byla maximální výše sankce stanovena na 500 000,- korun. Tato částka však nebyla hrozbou, která by firmy provozující loterii nebo jinou podobnou hru od tohoto kroku odradila. Především když si uvědomíme, že za loterie a jiné podobné hry Češi v roce 2010 utratili asi 130 miliard korun. Přepočteme-li tuto sumu na obyvatele, tak každý z nás v roce 2010 utratil asi 13 000,- korun za loterii nebo jinou podobnou hru.⁴⁶

3.3.5. Větší práva obcím při povolování a zakazování hazardních her

Obce získaly novelou loterijního zákona nový nástroj. Obecně závaznou vyhláškou budou moci regulovat hazard na území obce mnohem víc než kdykoli předtím. Budou moci také upravovat provozní dobu kasin a heren. Dále pak budou obce účastníkem řízení při povolování loterií a podobných her, které se mají konat na jejím území.⁴⁷ Obce také získají čtvrtinu z částky, kterou provozovatelé odvedou na veřejně prospěšné účely přímo na svůj účet a budou s těmito penězi moci hospodařit. Zdali tyto kroky nepovedou ke zvýšení korupce

⁴⁴ KREJSA, Pavel. Proč není zdaněný hazard? Státní kasa bez příjmů z hazardu. [online]. 2011 [cit. 8. 03. 2011]. Dostupné z: <http://www.usporim.cz/proc-neni-zdaneny-hazard-statni-kasa-bez-prijmu-z-hazardu-800.html>

⁴⁵ FARSKÝ, Jan. Základní změny novely loterního zákona. [online]. 2011 [cit. 23.06.2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/47_Zakladni-zmeny-novely-loterniho-zakona/

⁴⁶ KREJSA, Pavel. Proč není zdaněný hazard? Státní kasa bez příjmů z hazardu. [online]. 2011 [cit. 8. 03. 2011]. Dostupné z: <http://www.usporim.cz/proc-neni-zdaneny-hazard-statni-kasa-bez-prijmu-z-hazardu-800.html>

⁴⁷ FARSKÝ, Jan. Základní změny novely loterního zákona. [online]. 2011 [cit. 23.06.2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/47_Zakladni-zmeny-novely-loterniho-zakona/

a maření úřední povinnosti ukáže až čas. Otázkou také je, zdali se z některých obcí či měst, především v pohraničí, nestanou doslova hazardní ráje. Vše bude záležet na vůli vedení obcí.⁴⁸

V loterním zákoně podle § 50 odst. 5 nalezneme také všechny objekty, ve kterých nesmí být loterie a jiné podobné hry provozovány. Pokud však obec v závazné obecní vyhlášce nestanoví místní nebo časové omezení provozování loterii a jiných podobných her. Může nastat situace, že se tento společensky kontroverzní způsob podnikání dostane také do blízkosti škol. Musíme však brát v potaz fakt, že podle § 45 odst. 3 loterního zákona má obec právo účastnit se prvního správního řízení o vydání povolení k provozování loterie nebo jiné podobné hry. Toto povolení se vztahuje na konkrétní adresu. Vyjádří-li se obec v tomto řízení a odůvodní svoje vyjádření jako ochranu místních záležitostí a veřejného pořádku je žádost zamítnuta a provozování loterii a jiných podobných her například v blízkosti škol nehrozí.¹⁰

3.3.6. Doba platnosti herních povolení

Herní povolení byla platná deset let od data vystavení. Tato doba byla velmi dlouhá. Zkrácení doby platnosti herních povolení, nebo řekněme-li licencí, bylo nutnou změnou. Novela loterního zákona platná od 1. 1. 2012 zkracuje tuto dobu na tři roky. Někteří poslanci tvrdí, že i tak je to málo a herní povolení by měla být vystavována pouze na jeden rok. Tento zásadní bod novely, je tedy kompromisem, na kterém se dohodli poslanci.

Jiné povolení platí pro výherní hrací přístroje (videoloterijní terminály atd.) toto povolení vydávají obecní a krajské úřady. V případě, že jde o výherní hrací přístroj provozovaný v kasinu, uděluje toto povolení ministerstvo financí. Maximální doba platnosti tohoto povolení stanovuje § 18 odst. 3 loterního zákona a je stanovena na jeden rok.⁴⁹

⁴⁸ FARSKÝ, Jan. Reakce na dezinterpretace ohledně novely loterijního zákona. [online]. 2011 [cit. 08.09.2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/57_Reakce-na-dezinterpretace-ohledne-novely-loterijniho-zakona/

⁴⁹ DVOŘÁK, Tomáš. Zákon o loteriích a jiných podobných hrách: s poznámkami a souvisejícími předpisy 2.vydání. Praha: Linde, 2006. 176 s. ISBN 80-7201-638-5. str. 63

3.3.7. Videoloterní terminály budou zpoplatněny stejně jako VHP

Za každý koncový přístroj bez rozdílu jestli jde o VHP nebo VLT, pro hráče v těchto přístrojích není rozdíl, bude odváděn čtvrtletní poplatek ve výši 1000,- až 5000,- tato částka je odvozena podle výše sázek, které je možné na daném přístroji realizovat. Dříve pro VLT poplatková povinnost nebyla. Provozovatelé těchto terminálů tak obcházelí zákon. Tak jak už se v minulosti stalo mnohokrát, jednoduše pozměnili a přejmenovali herní zařízení a domnívali se tak, že se na ně nevztahuje povinnost platit poplatky.

3.3.8. Znemožnění zahraničním subjektům podnikat na českém loterijním trhu

Zahraniční sázkové kanceláře (dále jen ZSK) podnikající prostřednictvím internetu na území ČR se staly trnem v oku českých zákonodárců. Česká republika nemá z těchto subjektů totiž žádný finanční prospěch. A proto jsou v novele loterijního zákona ZSK, které podnikají na českém sázkovém trhu postaveny mimo zákon, stávají se tak nelegální. Lépe řečeno, podnikat v oblasti herního průmyslu, mohou pouze subjekty, s platnou licenci ministerstva financí, kterou však zákon výslovně neumožňuje získat subjektům se zahraniční účastí. Přesnou definici najdeme v novele zákona č. 202/1990 Sb. Platné od 1. 1. 2012 v § 4 odst. 1 – 10. Stěžejní je především odst. 10. pojednávajících o zahraničních společnostech.

Odborná veřejnost se přitom shoduje, že za tímto bodem novely stojí především lobbisté českých sázkových společností. Tyto společnosti chtějí celé, finančně zajímavé odvětví ovládnout. Celou situaci komentuje manažer pokerové školy na PokerStrategy.com Pavel Stehno pro server podnikatel.cz následovně⁵⁰:

“Zákon se snaží definovat všechny loterijní hry, ale i turnaje v karetních hrách hrané naživo i přes internet jako sázkovou hru podléhající loterijnímu zákonu, pro jejichž provozování je nezbytné povolení ministerstva financí. Zákon navíc přímo říká, že takové povolení nemůže získat zahraniční firma, ani česká firma ovládaná ze zahraničí, čímž přímo diskriminuje zahraniční podnikatele. Od 1. ledna 2012 by čeští občané mohli hrát sázkové hry pouze u herny, kterou provozuje česká licencovaná společnost. Evidentní snahou zákonodárce je uzavřít český trh sázení před zahraničními firmami. Takový postup je však v podmínkách vnitřního trhu EU zcela absurdní a nelegální.”

⁵⁰ MORÁVEK, Daniel. Novela loterijního zákona je paskvil prolobovaný českými sázkovými kancelářemi, tvrdí odborník. [online]. 2011 [cit. 15. 9. 2011]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/novela-loterijniho-zakona-je-paskvil/012/loterijni-zakon.html>

Vesměř všechny zahraniční sázkové kanceláře zastávají stejný postoj, tedy to, že daně platit chtějí. Ale nechť se vzdát svého podnikání přes internet, nechť zakládají kamenné pobočky a přesouvat do České republiky své servery. Současná právní úprava jim, při těchto podmínkách, neumožňuje získat platnou licenci a tudíž zde legálně podnikat. Přitom dle studie auditorské společnosti PricewaterhouseCoopers (PwC) by liberalizace prostředí pro zahraniční subjekty, v následujících pěti letech, přinesla do státního rozpočtu více jak 1,5 miliardy korun.⁵¹

Neměli by se tedy čeští zákonodárci poučit z chyb minulých? V roce 1837 došlo ve Francii také k úplnému zákazu hazardních her. A jaký to mělo výsledek? Stát přišel o miliony, řada lidí se ocitla bez práce a provozovatelé hazardu, kteří investovali značné částky také do společensky prospěšnějších aktivit, odešli do zahraničí. To všechno kvůli skupině chorobně závislých hráčů.

Položme si tedy otázku, zda zakázat zahraničním subjektům podnikat na českém hazardním trhu, je opravdu přínosné pro obyvatele této země.

Bohužel novela loterijního zákona je v tomto bodě evidentně diskriminační a omezuje svobody občanů této země. A jak řekl Benjamin Franklin:

„He who sacrifice freedom for security deserves neither.“ Tedy: *„Ti, kdož obětují svobodu za bezpečí, si nezaslouží ani svobodu, ani bezpečí.“*

3.3.9. Zákaz propagace a reklamy subjektů bez platné licence

Dalším bezesporu problematickým bodem novely je zákaz propagace, reklamy a prodeje loterií a jiných podobných her, organizovaných subjekty nepovolenými nebo neoznamovanými podle zákona. Jelikož zahraniční subjekty podnikat podle novely na českém loterním trhu nesmějí je zakázána také reklama a propagace těchto subjektů.⁵² Za porušení tohoto zákazu hrozí sankce.

Spolu s tímto bodem novely vyvstává řada otázek. Důsledky, které tento bod přinese,

⁵¹ Nový loterijní zákon 2012. [online]. 2012 [cit. 9. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.hazardni-hry.eu/novinky/2012/loterijni-zakon.html>

⁵² Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách §1 odst. 9

jsou nedozírné, především pro tuzemské sportovní kluby a televizní společnosti. Tuzemské sportovní kluby nebudou moci mít na dresech loga zahraničních sázkových kanceláří? Z toho vyplývá, že přijdou o finanční prostředky od těchto zahraničních sázkových kanceláří? A už tak problematické financování sportu zasáhne další citelná rána? České televize budou muset rozmazávat loga zahraničních sázkových kanceláří při televizních přenosech, které mají na dresech přední evropské fotbalové kluby? Nebo vezme-li si na sebe občan tričko nebo čepici s logem ZSK, může dostat pokutu za nelegální propagaci? Podle zákona je to možné.

Bohužel se zdá, že tento bod novely loterijního zákona byl vytvořen hlavně lobbisty českých sázkových kanceláří, kteří se snaží zbavit konkurence.

3.3.10. Zařazení pokeru mezi hazardní hry

Novela loterijního zákona poprvé v historii definuje karetní turnaje (zejména v pokeru) jako sázkovou hru. V důsledku toho by turnaje hrané na živo mohli provozovat pouze držitelé platné licence na provozování sázkové hry od ministerstva financí a dal by se předpokládat zánik většiny malých pokerových klubů. Pokud se podaří dokázat, že je poker dovednostní hra a ne hazard, pak by se na turnaje v pokeru tento zákon nevztahoval.

3.3.10.1 Je poker dovednostní hra?

Podle názorů odborné pokerové veřejnosti to tak je protože:

V pokeru je možné úmyslně prohrát, na rozdíl od kostek nebo rulety se každý hráč pokeru může svobodně rozhodnout, že bude hrát tak špatně, že prohraje vše, co do hry vložil. Štěstí mu nemůže zabránit prohrát, záleží pouze na umu hráče

Je statisticky dokázáno, že dobří hráči vyhrávají a ví to i ti co prohrávají, ale ti hrají poker, protože je baví.

Poker je hra pravděpodobnostní a procentního úspěchu s velmi úzkou vazbou na matematické výpočty a matematiku jako komplexní vědní obor. Dá se spočítat, jaká karta

přijde a porovnat to s poměrem aktuální sázky. Tato procenta jsou důkazem toho (bez ohledu na štěstí), že dobří hráči mají převahu nad svými méně zdatnými kolegy.⁵³

3.3.10.2 Mariáš hazard ano či ne?

Mariáš, klasická zábava našich dědů a otců, patří mezi klasické karetní hry, které se v českých hospůdkách hrají od pradávna. Mariáš je karetní hra pro dva, tři nebo čtyři hráče, nejčastější variantou je hra pro hráče tři. Do své dnešní podoby se Mariáš vyvinul na přelomu 18. a 19. století v Německu, kam dorazil z francouzské hry Mariage. Hráči mají za úkol sbírat zdvihy, z každého zdvihu, který hráč získá, se počítají body podle hodnoty karet, kterou obsahuje. Další body hráči získávají pomocí tzv. hlášek. Strana s větším počtem bodů hru vyhrává. Existují dvě základní varianty: volná a licitovaná, ale pravidla se většinou liší dle místních zvyklostí. Hráče zastřešuje Český svaz mariáše, který pořádá pravidelné turnaje. Oblíbenost mariáše dokládá také fakt, že hráči mají doma schovány dvacet a padesátihaléřové mince v celkové hodnotě bezmála sto milionů korun.

Podle nového výkladu loterijního zákona těmto hráčům chybí potřebný stamilionový základní kapitál, na dodržování pravidel u stolů nedohlíží kamerový systém a zajisté si nevedou podvojně účetnictví. Novela řadí tuto tradiční zábavu mezi státem kontrolovaný hazard. Podle Jana Řeholy ze státního loterijního dozoru splňuje Mariáš znaky sázkové hry provozované za pomoci karet. Hráči totiž nemají jistotu, že to co vsadí, dostanou zpátky. „Pokud nějaká hra splní základní požadavky, to znamená, že je u ní vklad, o výhře nebo prohře rozhoduje náhoda nebo předem neznámá okolnost a je tam výhra, pak jde o loterii nebo podobnou hru i když není ve výčtu uvedena,“ tvrdí Řehola. Na hráče v hospodách, kteří hrají svou oblíbenou hru pouze o drobné mince, by se tak vztahoval zákon jako pro velká kasina a navíc jak tvrdí sami hráči, jde spíše o sport než o hazard.

Pořadatel mariášnických turnajů v okolí Plzně Miroslav Hurt říká: „Berou nám to nejceněnější, my se jdeme odreagovat, těšíme se na to a oni nám to chtějí vzít.“

53 ŠLEMR, Jakub. Tři důvody proč je poker dovedností hra. [online]. 2011 [cit. 02.11.2011]. Dostupné z: http://www.online-poker-zdarma.cz/rubriky/strategie/zaklady-pokeru/zaklady-hry/tri-duvody-proc-je-poker-dovednosti-hra_3133.html?page=1

Celý spor nejspíš vyřeší až soud finančního úřadu a pokerové asociace, která se ve věci karetních turnajů velmi angažuje, nebo úprava novely a přesnější definice zda jsou tyto karetní turnaje hazard nebo sport, jak tvrdí hráči.⁵⁴

⁵⁴ DRTINA, Martin, Igor MAŇOUR a Lubomír SMATANA. Hráči mariáše stojí podle nového loterijního zákona mimo zákon. [online]. 2012 [cit. 17. 1. 2012]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/1004722

4. Klady a zápory novely

V závěrečné kapitole této práce se podíváme na to, co nám novelizace zákona č.202/1990., o loteriích a jiných podobných hrách, která je publikována ve Sbírce zákonu pod číslem 485/2011 platná od 1. 1. 2012 přinesla. Které pasáže jsou zdařilé a budou mít v budoucnu kladný dopad na vývoj tohoto průmyslového odvětví, a které se naopak příliš nepovedly a mohou v budoucnu přivodit řadu problémů. Jaký dopad na podnikatele v této oblasti má a zdali naplnila cíle, které si zákonodárci při její tvorbě stanovili. Tedy především nastavit jasný a srozumitelný právní rámec, kterým by se všichni provozovatelé hazardních her řídili.

4.1. Klady

4.1.1. Větší práva obcím

K 1. 1. 2012 se představitelé obce stali, doslova neomezeným pánem, na poli hazardního průmyslu v rámci svého území. Je zajisté přínosem, že obce budou moci hazard na svém území lépe regulovat a kontrolovat placení odvodů na veřejně prospěšné účely. Mohou tak lépe chránit obyvatele své obce před úskalími, které tento druh zábavy přináší. Opět i v tomto bodě se nabízí otázka, zda tato skutečnost nepovede k nárůstu korupce. Jak známo v České republice střídá jedna korupční aféra druhou a dle mého názoru tento bod novely v boji proti korupci nikterak nepřispívá.

4.1.2. Více financí obcím

V případě zavedení odvodů je třeba zmínit, že se jedná o výraznou změnu v oblasti daňové problematiky hazardních her. Nový systém má zajistit lepší kontrolu plynutí finančních prostředků získaných z her do veřejných rozpočtů. Bohužel se však zcela vytratilo jakékoliv zákonné zajištění plynutí takto získaných finančních prostředků na veřejně prospěšné účely, kulturu, sport, atd

4.1.3. Zvýšení příjmu státního rozpočtu

Novela loterijního zákona se snaží otevřít cestu k ziskům z on-line sázení pro české loterijní společnosti na úkor společností ze zahraničí. Přinese to dočasně více příjmů pro český stát, ale v důsledku na toto nařízení doplatí. Zisk dosažený na úkor zahraničních firem budeme muset zaplatit všichni (daňoví poplatníci) v okamžiku, kdy se tyto společnosti začnou s Českou republikou soudit. Nutno podotknout, že v této chvíli zahraniční sázkové kanceláře podnikají kroky k tomu, aby mohli na českém sázkovém trhu podnikat legálně. Snad se jim podaří vyjednat s vládou výjimku zákona. V opačném případě se stává hrozba arbitráží vůči České republice reálnou. A dopad na daňové poplatníky v případě prohrané soudní bitvy by byl jistě dalekosáhlý. Je tedy zřejmé, že tento klad novely má také své stinné stránky.

4.1.4. Regulace hazardu

Česká republika je jednou ze zemí, kde patologické hráčství představuje velký problém. Důvodem tohoto stavu není odlišnost obyvatel ČR od zbytku Evropy, ale především nedostatečná regulace a také velmi malá, nebo žádná prevence. Ze statistických údajů vyplývá, že například na území hlavního města Prahy bylo v roce 2010 v provozu 6075 VHP a asi 7000 VLT. K tomu pak ještě cca 110 kasin, ve kterých se hrají živé hazardní hry. Tento stav je jistě alarmující a není tedy divu, že patologické hráčství je velkým problémem pro všechny skupiny obyvatel. Nezřídka těmto problémům propadají také nezletilí. Snad všechny tyto problémy novela loterijního zákona vyřeší.

4.2. Zápory

4.2.1. Novela nezaručuje volný pohyb kapitálu a služeb

Podnikání v oblasti herního průmyslu je jistě specifické. Ve své podstatě se však neliší od jakýchkoli jiných služeb, které jsou poskytovány občanům. Bod novely zakazující podnikání zahraničních podnikatelských subjektů tak naráží na jeden z pilířů Evropské unie a to volný trh kapitálu a služeb, který se snaží Evropská unie vytvořit.

Tuto situaci si můžeme demonstrovat na sporu, který nastal v Rakousku. Ve věci Engelmann posuzoval Soudní dvůr EU (dále jen SDEU) velmi přísné regulační opatření, která

jsou v rakouské právní úpravě zakotveny. SDEU v této věci konstatoval, že vyžadovat po zahraničním provozovateli hazardních her, aby umístil své sídlo na území členského státu, kde chce hazardní hry provozovat je zcela nepřipustné a v rozporu se svobodou usazování. Rakouská strana argumentovala ochranou obecného zájmu, avšak tento argument nebyl dostatečně podložen.

Právní úprava založená na takto restriktivních opatřeních evidentně nemůže na poli evropského práva uspět, a proto je k zamyšlení, zda tento bod novely loterijního zákona nepřinese do budoucna více starostí než užitku.

4.2.2. Diskriminuje zahraniční podnikatelské subjekty

Odborníci tvrdí, že na novele loterijního zákona se podílelo více lobbistů než odborníků z praxe. Zájmy tuzemských sázkových kanceláří jsou totiž evidentně upřednostňovány před zájmy společnosti. A arbitráže hrozící České republice, jelikož novela odporuje legislativě Evropské unie, jsou již jen vrcholkem ledovce evidentně ne příliš profesionálně sestaveného zákona. Snaha uzavřít český sázkový trh před zahraničními subjekty je totiž v rámci evropské unie nelegální.

4.2.3. Méně financí pro sport a kulturu

Bod novely, který obcím dává mnohem větší pravomoci, se zdá ze své podstaty v pořádku, ale podíváme-li se na něho z druhé stránky, zjistíme, že by na to ve velkém mohli doplatit sportovní kluby a pořadatelé kulturních akcí. Dříve, totiž provozovatelé loterií a jiných podobných her odkazovali odvod na veřejně prospěšné účely, rovnou na účet sportovních klubů. Od 1. 1. 2012 tyto peníze dostávají obce, které je následně přerozdělují na veřejně prospěšné účely. Stojí však v čele všech 6250 obcí na území České republiky osvětlení politici a milovníci sportu? Zajisté ne všude, a proto je otázka financování sportu často s novelou loterijního zákona spojována. Je třeba si uvědomit, že situace je velmi kritická. Například v roce 1990 byla podpora sportu na úrovni 0,65% státního rozpočtu, kdežto v roce 2010 je to jen 0,18% státního rozpočtu. Sportovci přijdou asi o 2 miliardy korun, které dříve dostávali od provozovatelů loterií a jiných podobných her.

Neblahý vliv měla na tuto problematiku také aféra společnosti Sazka, která každý rok přispívala částkou takřka 1 miliardy korun. Jenže po roce 2003 byla velká část těchto peněz určena pouze na stavbu víceúčelové haly v Praze.

Všechny státy Evropské unie kromě ČR a Kypru posílají daně ze sportovních sázek zpátky do sportu. Studie ve Velké Británii ukázala, že každá libra, kterou je odvedena na sport se vrátí asi čtyřikrát. Hrozba zdravotních a sociálních problémů hrozících v důsledku nedostatku sportovních příležitostí pro obyvatele je nepředstavitelná a finanční prostředky vynaložené na jejich řešení značné.

4.2.4. Likvidace drobných podnikatelských subjektů (pokerových klubů)

Posledním bodem, který má zajisté své klady, ale také zápory je regulace provozu hazardních her v drobných podnicích lokální úrovně. Nejedná se pouze o pokerové herny, kde se scházeli kamarádi, známí a přátelé, aby se pobavili a rozptýlili od všedních starostí. Ale od 1. 1. 2012 je jakýkoli provoz hazardních her povolen pouze na místech k tomu určených a s platnou licencí k provozu. Bohužel podmínky udělení takové licence jsou pro drobné podnikatele nedosažitelné. Vždyť podle § 4 odst. 6. písmene b, může na území České republiky provozovat loterie a jiné podobné hry podle § 2 písm. a), c), d), f), h), i), j), l), m), n) a podle § 50 odst. 3 pouze akciová společnost provozující loterie a jiné podobné hry. Všechny její akcie znějí na jméno a její základní kapitál po celou dobu fungování nesmí být nižší než sto milionů korun. Tento základní kapitál musí mít peněžitou podobu a zároveň jasně a zřetelně prokazatelný původ, doložený např. souborem daňových přiznání.

Již dříve jsme se setkali s tím, že většina bodů této novelizace má jak stránky světlé, tak stinné. Na jedné straně jsou špatně a nevhodně stanovené podmínky, které zlikvidují drobné provozovatele na lokální úrovni. Na straně druhé se snad podaří eliminovat přítomnost kriminálních živlů při provozu loterii a jiných podobných her a zprůhlední se celé toto odvětví.

Jaký bude mít tento bod novely reálný dopad na obyvatele České republiky? Jednoduchý a velmi smutný. Zahrají-li si občané doma večer karty s rodinou a každý účastník hry pro zvýšení atraktivnosti vsadí na začátku pouhou jednu korunu českou. Dostávají se všichni účastníci, organizátor i přihlížející mimo zákon. Taková podoba regulace hazardních her mi připadá nevhodná a značně diskriminující.

Skutečný dopad podobného bodu zákona můžeme sledovat na Kypru. Tam totiž před dvěma lety došlo k velmi nevšední situaci. Ve městečku Limassol policisté provedli razii na domácí hru pokeru a bridge. Hry se účastnily ženy ve věku okolo 70 let, ale protože si hru ozvláštnili hrstkou drobných, dostali se mimo zákon. Všechny ženy budou nyní čelit u soudu obvinění z hazardu a hrozí jim vězení na 6 měsíců nebo pokuta do výše 1000\$.

Já osobně považuji takovou formu regulace za absurdní a nesmyslnou.

5. Závěr

V této bakalářské práci jsme sledovali mnohými kritizovanou a naopak řadou lidí vítanou novelu loterního zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách v platném znění č. 458/2011. Novelizace loterního zákona je v Českém právním systému dle názoru autora problematická. Jak je doloženo v této práci, novelizace a někdy celé zákony jsou tvořeny necitlivě. Bez detailních znalostí problematiky a především což považuji za zásadní problém, bez účasti odborníků, kteří mají s danými problémy mnohaleté zkušenosti.

V bakalářské práci na téma novela loterijního zákona, její klady a zápory a dopad na herní průmysl jsme se pokusili sledovat časovou a věcnou návaznost všech kroků, které předcházely této nové právní úpravě.

V první kapitole jsme sledovali vývoj herního průmyslu a kořeny právní úpravy, jak v Evropě, tak v zámoří a částečně také v Asii. Popsali jsme si nejdůležitější momenty historie. A poukazovali na řadu nevhodných opatření, ke kterým tehdejší panovníci přistoupili. Doufejme, že chyby, které se staly v minulosti, se již nikdy opakovat nebudou. Chceme-li porozumět současnosti, musíme se poučit z minulosti. S tímto faktem koresponduje také autorův názor, že chyby, které děláme, se neustále opakují, a proto je nutné se poučit.

V další kapitole jsme se již věnovali stěžejnímu bodu této práce, tedy nové právní úpravě v oblasti herního práva. Vysvětlili jsme si všechny základní pojmy, které s herní problematikou souvisejí. Popsali nově vzniklé pasáže platné od 1. 1. 2012 a poukázali na zjevné chyby a nedostatky, které platná novelizace přináší. Také jsme se pokusili vyzdvihnout klady, které novelizace přináší. Herní problematika je zajisté citlivým společenským tématem a pro mnohé palčivým problémem. Proto si autor myslí, že je správné o zákonu č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách v platném znění č. 458/2011 hovořit. Snažit se

vyřešit problematické body a vytvořit jasný, systematický a logický právní rámec, který by toto odvětví průmyslu, ve kterém se točí miliardy korun ročně, jasně upravil a definoval.

V závěrečné kapitole jsme shrnuli všechna pozitiva a negativa, která novela č 458/2011 platná od 1. 1. 2012 přináší jak obyvatelům České republiky, tak podnikatelským subjektům, kteří v tomto specifickém druhu podnikání rozvíjejí své aktivity.

Na úplný závěr této práce bych chtěl vyzdvihnout práci Asociace Českého Pokeru (dále jen AČP) která je ve věcech právní problematiky herního průmyslu velmi aktivní a snaží se být nápomocna jak hráčům, tak zákonodárcům. Ve zkratce si tedy AČP, v této chvíli asi největšího bojovníka za svobodu pokeru představíme. AČP je transparentní, neziskový, nezávislý a nevládní svaz pokeru. Vznikla v lednu 2010 a snaží se prosadit fakt, že poker je dovednostní hra, tato skutečnost již byla uznána soudy například ve Francii. AČP v této souvislosti jedná s Parlamentem ČR a Ministerstvem financí a chce stanovit jasná pravidla a ve spolupráci s hráči, pravidelně odvádět daně do státního rozpočtu. Finanční prostředky, především z online pokeru, jsou totiž často nezdaněné a velmi těžko vystopovatelné. AČP se podílela na přípravě novely loterijního zákona spolu s Ministerstvem financí. Bohužel na její připomínky nebyl často brán zřetel, a proto byla schválena novelizace navrhována Janem Farským (často označována jako farského přílepek).

AČP sdružuje hráče této karetní hry a jedním ze stálých členů je například také Martin Staszko , který dosáhl obrovského úspěchu v nejprestižnějším světovém turnaji v pokeru, kdy skončil na 2. místě v hlavním turnaji WSOP v Las Vegas. Za toto skvělé umístění si odnesl bezmála sto milionů korun. Martin Staszko se ztotožňuje s názory AČP a to především s faktem, že poker není hazard, ale dovednostní hra. Dále pak s tím, že žijeme ve svobodné zemi a není správné zakazovat občanům České republiky, věnovat se své oblíbené hře kdekoli chtějí.

6. Seznam použitých pramenů

6.1. Monografie

- DVOŘÁK, Tomáš. *Zákon o loteriích a jiných podobných hrách: s poznámkami a souvisejícími předpisy* 2. vydání. Praha: Linde, 2006. 176 s. ISBN 80-7201-638-5.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Evropské loterie a hry*. Vyd. 1. Praha: Olympia, 1998, 256 s. Sazka. ISBN 80-703-3551-3.
- KRAMÁŘ, Květoslav, HUŠÁK, Aleš a kol. *Herní právo*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 181 s. ISBN 80-868-9880-6. s. 19
- ŠVESTKA, Jiří, Jiří SPÁČIL, Marta ŠKÁROVÁ, Milan HULMÁK a A KOLEKTIV. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 1373 s. Velké komentáře. ISBN 978-807-4001-086.
- TUČEK, Jaroslav a Michaela DOLINOVÁ. *Kasina, aneb, Co nevíte o nejrychlejším hazardu*. Vyd. 1. Praha: Euromedia Group, 2001, 294 s. Sazka. ISBN 80-720-2785-9.

6.2. Elektronické prameny

- <http://www.pokerczech.cz>
- <http://www.mfcr.cz>
- BENKO, Tomáš. Typologie hracích automatů. [online]. [cit. 5. 09. 2011]. Dostupné z: <http://www.icasina.com/clanky/detail/automaty/typologie-hracich-automat/>
- BUKAČ. Kde a jak vyhrát peníze [01.02.2008]. Dostupný z: <http://www.mesec.cz/clanky/kde-a-jak-vyhrat-penize/>
- DRTINA, Martin, Igor MAŇOUR a Ľubomír SMATANA. Hráči mariáše stojí podle nového loterijního zákona mimo zákon. [online]. 2012 [cit. 17. 1. 2012]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/1004722

- FARSKÝ, Jan. Reakce na dezinterpretace ohledně novely loterijního zákona. [online]. 2011 [cit. 08.09.2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/57_Reakce-na-dezinterpretace-ohledne-novely-loterijniho-zakona/
- FARSKÝ, Jan. Základní změny novely loterního zákona. [online]. 2011 [cit. 23. 06. 2011]. Dostupné z: http://www.janfarsky.cz/aktuality/47_Zakladni-zmeny-novely-loterniho-zakona/
- Herní problematika. [online]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/hernizakon_problematika.html
- Herní průmysl v Čechách. [online]. 2010 [cit. 7. 11. 2010]. Dostupné z: <http://www.automaty-vyherni.cz/herni-prumysl-v-cechach/>
- Jaká je šance vyhrát 200 milionů ve Sportce?. [online]. 2012 [cit. 24. 2. 2012]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/jaka-je-sance-na-vyhru-ve-sportce-don-/moje-penize.asp?c=A120224_105417_moje-penize_apa
- KASAL, Ivo. *KASINA - svět napětí a zábavy - deváté pokračování* [online]. Olympia, a.s., 2002. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobraz-new805b.html?vyd=1003&par=clanky&id=65>
- KASAL, Ivo. *KASINA - svět napětí a zábavy - I. pokračování* [online]. Olympia, a.s., 2002. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobraz-new22ea.html?vyd=0203&par=clanky&id=11>
- KASAL, Ivo. *KASINA - svět napětí a zábavy - II. pokračování* [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 3.3. 2003]. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhzabavy.cz/zobraz-newa0e1.html?vyd=0303&par=clanky&id=26>
- KASAL, Ivo. *Kasinové hry - 24. pokračování* [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 1.1.2005]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhzabavy.cz/_0501/050112kasi.php
- KASAL, Ivo. *Kasinové hry - 29. pokračování* [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 1.1.2005]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhzabavy.cz/_0501/050112kasi.php
- KASAL, Ivo. *Kasinové hry - 36. pokračování* [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 1.1. 2006]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhzabavy.cz/_0601/060112kasi.php

- KASAL, Ivo. *Kasinové hry - 38. pokračování* [online]. Olympia, a.s., 2002 [cit. 3.3. 2006]. Sazka. Dostupné z: http://www.trhazabavy.cz/_0603/060312kasi.php
- KASAL, Ivo. *Výherní automaty - Průmysl i zábava Výňatek z knihy nakladatelství Olympia Praha 1999, Edice Sazka*, [online]. [cit. 6. 6. 2001]. Sazka. Dostupné z: <http://www.trhazabavy.cz/zobrazc352.html?vyd=0601&par=vyherni-automaty>
- KREJSA, Pavel. Proč není zdaněný hazard? Státní kasa bez příjmů z hazardu. [online]. 2011 [cit. 8. 03. 2011]. Dostupné z: <http://www.usporim.cz/proc-neni-zdaneny-hazard-statni-kasa-bez-prijmu-z-hazardu-800.html>
- MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. [cit. 01.02.2012]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/loterie_odpovedi_na_dotazy.html
- MORÁVEK, Daniel. Novela loterijního zákona je paskvil prolobbovaný českými sázkovými kancelářemi, tvrdí odborník. [online]. 2011 [cit. 15. 9. 2011]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/novela-loterijniho-zakona-je-paskvil/012/loterijni-zakon.html>
- NOVOTNÝ, Josef. Studie hazardních her v České republice a navrhované změny Senátor Josef. In: [online]. [cit. Květen 2008]. Dostupné z: <http://stophazardu.cz/uploads/assets/dokumenty/Studie-hazardnich-her.pdf>
- Nový loterijní zákon 2012. [online]. 2012 [cit. 9. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.hazardni-hry.eu/novinky/2012/loterijni-zakon.html>
- PAVELKA, Jindřich. Výherní automaty, jednoruký bandita, video-loterijní terminály (VLT). [online]. Dostupné z: <http://www.hazardni-hry.eu/automaty/vyherni-automaty-jednoruky-bandita-vlt.html>
- ŠINDLEROVÁ, Denisa a Zuzana FOJČÍKOVÁ. *Praha sníží počet heren o více než čtvrtinu* [online]. 2010 [cit. 16. 09. 2010]. Dostupné z: <http://www.mediafax.cz/regiony/3097556-Praha-snizi-pocet-heren-o-vice-nez-ctvrtinu>
- ŠLEMR, Jakub. Tři důvody proč je poker dovedností hra. [online]. 2011 [cit. 02.11.2011]. Dostupné z: <http://www.online-poker->

zdarma.cz/rubriky/strategie/zaklady-pokeru/zaklady-hry/tri-duvody-proc-je-poker-dovednosti-hra_3133.html?page=1

- ŠTEMBERA, Hans. *Novela loterijního zákona posílá sportovce do propasti* [online]. 2012 [cit. 11.4.2012]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/politici-volicum/Slegr-Novela-loterijniho-zakona-posila-sportovce-do-propasti-228922>
- WINTER, Filip a Petr KŮTA. *SPOTŘEBITELSKÉ SOUTĚŽE A LOTERIE* [online]. 2003 [cit. 11.4.2003]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/spotrebitelske-souteze-a-loterie-21587.html>

6.3. Právní předpisy a judikatura

- Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. září 2010 ve věci C-64/08. EUR - Lex [online databáze]. Stav k 16. 4. 2012. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/>.
- Vyhláška Ministerstva financí, č. 315/1999 Sb. o způsobu oznamování soutěží, anket a jiných akcí o ceny, které nejsou spotřebitelskou loterií.
- Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 65/1965 Sb. ve znění pozdějších předpisů.